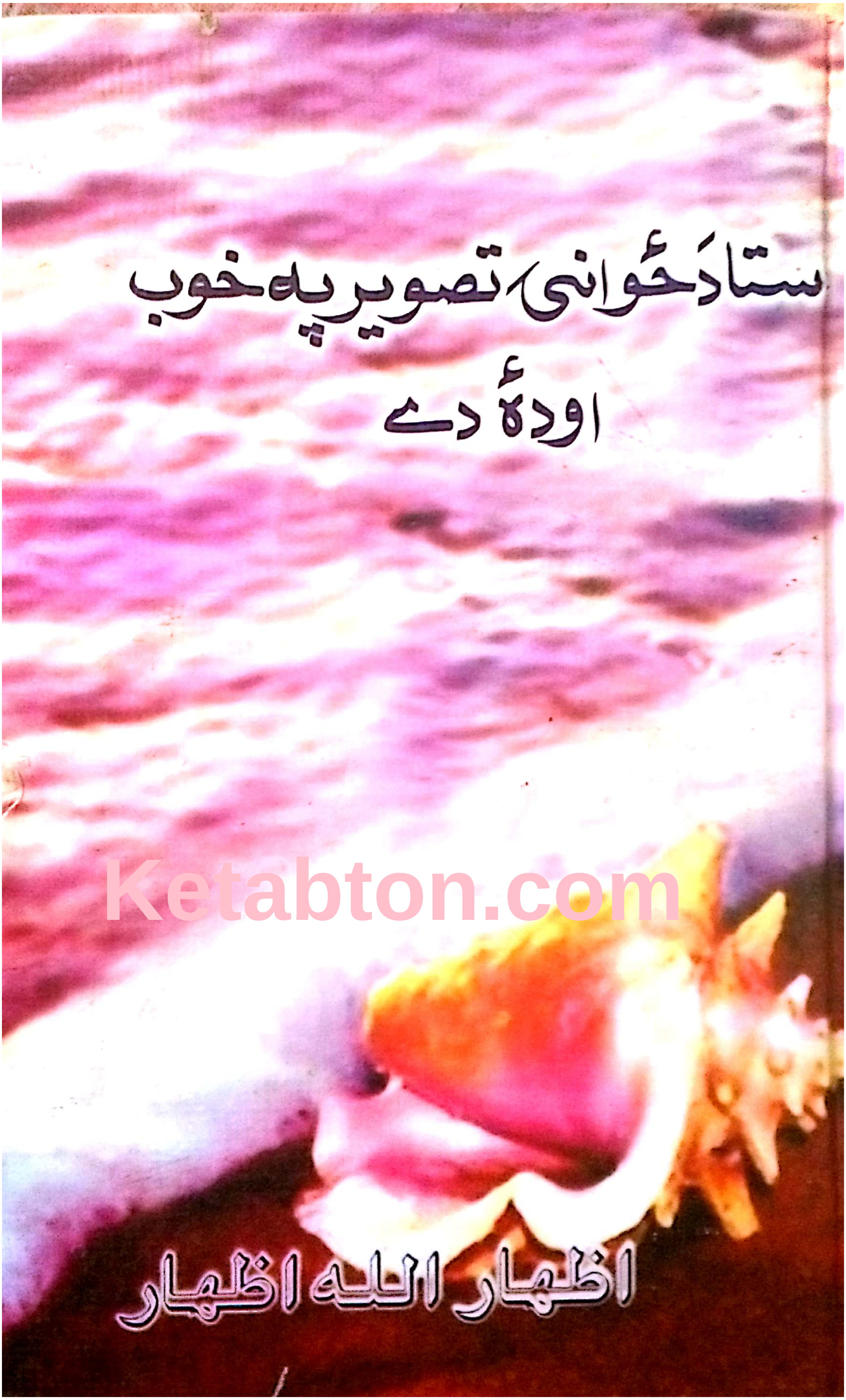

Ketabton.com

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

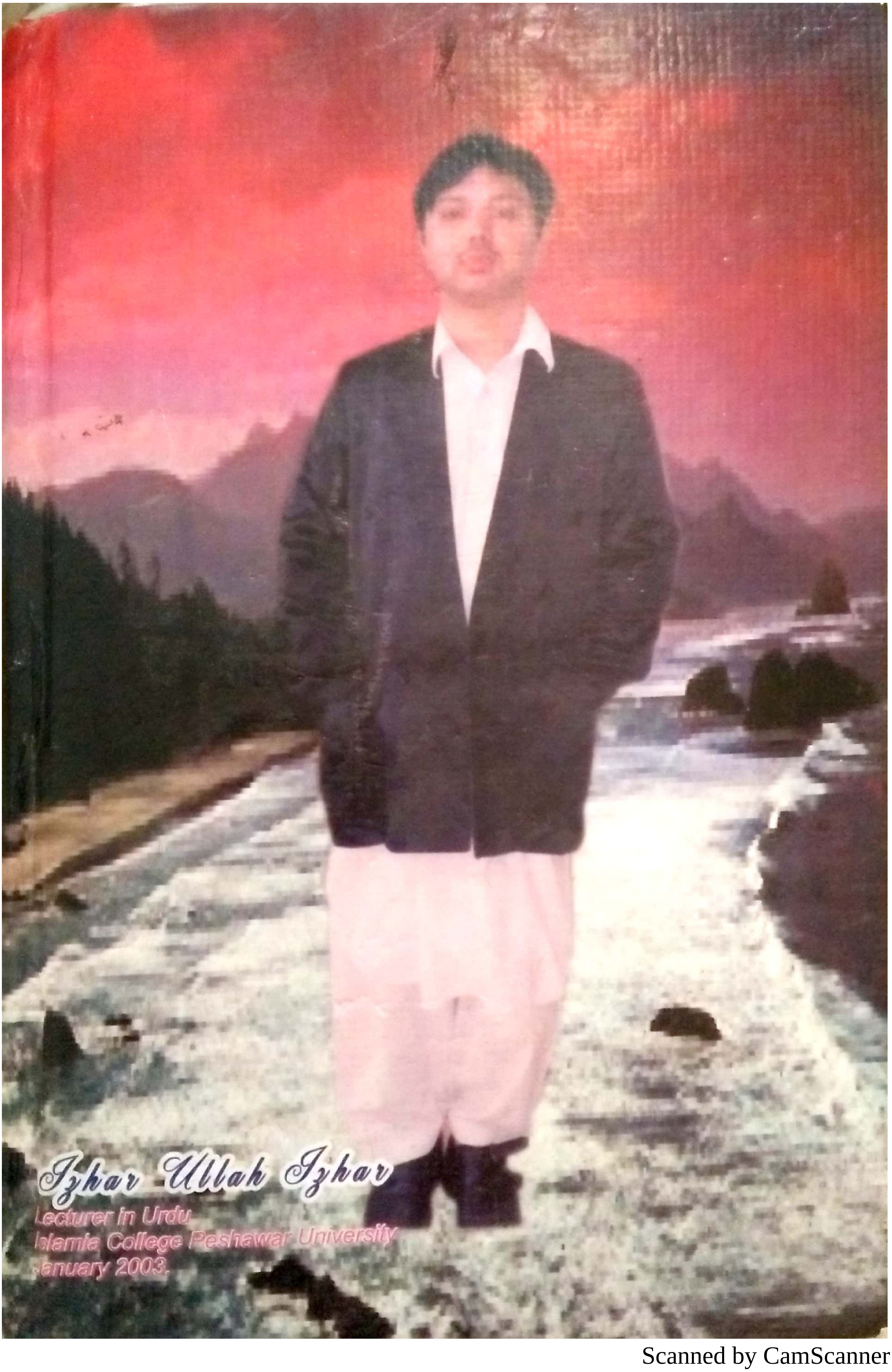

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

1521

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب
اودۀ دے

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله مینه باندې حق دې زما

کتاب * ستا دځوانئ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهارالله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډیمي پېښور

قیمت * دوسل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَ خپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جان قیس
او دَ خپلې درنې مور په نومونو چې
ساه ساه ئې راته دَ جنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه او دَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هايکو

هيئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هايکو

لا ړله هايکو خپلو ښائسته خويونو او سپېڅلو رويو پښتنه کړه. دې زړهٔ راښکونکې ادبي صنف دومره لږ وخت کښې دَ پښتون قام دَ اجتماعي لاشعور (؟) مرکز ته ځان ور اورسولو چې دَ شعري اصنافو دَ ارتقاء په تاريخ کښې ئې خيال کول هم يو خوب او خيال ګڼلې کېږي. دَ کومو صفتونو په بنياد چې يوه معاشره دَ خپل وجود جواز راپېدا کوي. هغه او س کم او زيات دَ پښتني هايکو په خټه کښې اغږلے شوي ښکاري. دغه وجه ده. چې هايکو په يوه مرحله کښې هم دَ پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. بلکې په نړه دَ دوي په غم ښادئ او مړي ژوندي کښې شريکه شوې ده. او دَ پښتنو دَ ژوند ژواک نه ئې نهٔ يوازې ځان ښکلے ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې دَ پښتني سيمې دَ ژوندي روايتونو دَ رڼو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذيبي رويو، اولسي ژوند او ثقافتي هلو ځلو نه دَ خپل زړهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزاکاني جوړې کړې دي . او اوس دَ هایکو په ساه ساه کښې دَ پښتنې خاورې وږمې نغمه نغمه را پورته کېږي او تپه تپه خورېږي.

لنډه دا چې پښتنې معاشره کښې دَ ژبې ون نه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلی دے هایکو ترې په مکېزې مکېزې خپله غېږه او په هنر هنر خپلې مرمرینې لېچې راچاپېره کړې دي . او په خپله زورورېنه لوپټه ئې ورله شمله هسکه ساتلې ده . ځکه خو دَ ځنو ښاغليو له اړخه نه دَ پښتنې هایکو غندنه بېخې داسې ښکارې لکه سړے چې خپلو پښو له تبر را اوچتوي.

دَ هایکو په موضوعاتي ارتقاء دَ خبرو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې دَ هایکو په هیئتي بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي. هایکو چې دَ جاپان دَ اوږد نظم "هایکاي" نه ځان را بېل کړو نوکښې شکلونو کښې ئې ځان څرګند کړو. او په خارجي سطحه ئې خپل کښې شمېره تجرباتي تصویرونه رابښکل . ولې دَ ځینو تصویرونو تجربې او دَ ځینو تجربو تصویرونه پکښې لکه دَ کاڼي دَ بُت په ځاے ولاړ پاتې شو. او دَ ارتقاء هېڅ تحرک او تموج پکښې راپیدا نه شو . چې حیثیت ئې اوس دَ تاریخي حوالو نه سیوا هېڅ

Scanned by CamScanner

هم نهٔ دے پاتې شوے. ولې ځنې ارخونه ئې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَ خپل پر مختګ سفر دَ دنیا ګټ ګټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنیا نورو ژبو او ادبیاتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَ خپل مزاج او استعداد تر مخه ئې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هیئتي سطحه ئې نور هم ګڼ اشکال او تماثیل مخې ته راوړل چې دَ وخت بدلېدونکیو ساعتونو کښې ځینو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځینو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او بایللو.

دَ هایکو دَ هیئتي تاریخ احاطه کول یقیناً یو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبیاتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هایکو یو څو نمائنده هیئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هایکو دَ درې مصرعه ایز تعین نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ یو مصرعي هایکوګانې ، دغه رنګ دَ دوو مصرعو هایکوګانو هم سرونه راپورته کړل. او تردې ساعته پکښې طبع ازمایې کېږي. خو داسې صورتونه دَ هایکو بنیادي هیئت سره زیات سمون نهٔ خوري. لهذا دَ بقاء په حلقه ئې څهٔ وائیل هم ډېره ګرانه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته دَ نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

"دَ یوې مصرعې هایکوګانې"

ترجمه ۱: یو لوټکی ده چې په پارکنګ ډاګو ږدې ګوره
(ایلیکیسس روتیله)

ترجمه ۲: یاران په هره کړکۍ
(کوردن ډین سوویل)

" ۳: دَ کړه مار دَ سر اسمان دے زما
(محمد ایاز غزل)

" ۴: دَ تعبیر ونو لار کښې ورک شمه زه
(شکیل احمد نایاب)

" ۵: خو پلوشو زما دَ سترګو نظر هم یوړلو
(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې دَ هایکو داخلي مزاج پټ پټو پټې کوي. تصویرونه پکښې جوړېږي. دَ فطرت حادثې او دَ تخیل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې دَ شعور په سمندر کښې هغسې غورځنګ نه راولي. دغه سبب دے چې دلته تصویرونه یواځې تصویرونه او عکسونه نه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو دَ فکر وړاندې منزل او دَ نتیجې کوتلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ورسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ دَ فنی تکمیل زاویې په نامعلومه لاره کښې

Scanned by CamScanner

ورکې شوي دي. موږ نيمګړې نيمه خوا يو.

"دوه[ع۲] مصرعه ايزې هايکوګانې"

ترجمه ع۱؛ دَ جنورۍ ورمبے تاريخ دے
دَ ډمې کوټې لا تر اوسه يخې دينه
(باب بولډ مين)

ع۲؛ ستا لوږه که مې رانه وړه
زۀ به خپل ځان په اباسين لاهو کومه
(اظهار الله اظهار)

ع۳؛ ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
کنې نو اور به په ټول کلي پورې کړوما
(اظهار الله اظهار)

کېدے شي دلته څوک اعتراض کوي چې دا هم اووائي چې ورمبنۍ دوه هايکوګانې خو دَ "ياقربان" دَ التزام نه يو خوا ته بېخي دَ پښتو ټپې دي. او که چرته هايکو داسې وي نو بيا ټپه څۀ بلا ده خو ولې هايکو په خپل ځان کښې دَ پښتو دَ ټپې خوازه هم لري. ځکه نو دَ ابلاغ دَ اسانتيا په خاطر او دَ تفهيم او وضاحت دپاره دَ "باب بولډ مين" دوه مصرعه ايزه هايکو دَ ټپې په هيئت کښې ترجمه کړے شوه. دوېم مثال دَ ورمبې په تتبع او مسته کښې رااوړلے شو البته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې حواله د هایکو او د ټپې د صنفي تفریق په
خیال راوړے شوه . چې کښې چرته د دواړو صنفونو
هیئتي امتیاز یو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي . او دا
هم چې ځینې نادان معترضین په مثال د اصل ګمان
کښې بیا چرته د خپل سر وښتۀ را اونۀ شوکوي .
او نوي ماتمونه را جوړ نۀ کړي .

بهرکیف دوه[٢] مصرعه ایزه هایکو د یوې
مصرعه ایزه هایکو په مقابله کښې زیات فعالیت
په دې لړې چې تصویر د تصور په لاره روانه وي
ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کښې د درې[٣]
مصرعه ایزه هایکو د تخلیق رجحان منګولې کلکوي
ګیا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ایزو هایکو
هم خپل نقشونه پیکه او تت کړي دي . او د سفر نه
ئې د ستو مانې ګردونه را تاؤ شوي دي .

درې مصرعه ایزې هایکوګانې د هیئتي تنوع او
ساختیاتي اختلاف باوجود خپل حقیقي روح ته زیاتي
ورنږدې دي ځکه ئې خو د تجرباتي پېښو باوجود ښکاره
مقبولیت هم موندلے دے . هایکو چې د هیئت او ساخت
کوم پېژندلي شکلونه ځان سره را اوړلي دي . دلته
ترې نه یو څو د مثال په طور وړاندې کولے شي . د
درې مصرعه ایزې هایکو یو قدیم جاپاني شکل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولس سیلابین شکل دے. په دې کښې اوولس څپې
دَ ۵ـ ۷ـ ۵ په ترتیب سره راځي او خپله تخلیقي او
هنري اکائي جوړه وي.

په اردو ژبه کښې دَ ضروري ذخافاتو نه یو
طرف ته دا هائیکو دَ "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

یا دَ موسیقۍ د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا داني
سارے گاما پا

مثالونه ۱:-

خوب مې لیدهٔ څهٔ
نهٔ راته یادېږي اوس
شوے ئې تعبیر ته
(قاسم محمود)

۲:- بس شو زما وار
مینه وینې وینې شوه
ورکه مې کړه لار
(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۳ ۔ په تال چې ځانګي
ځني زړه ستړې پېغلې
اور ته ور دانګي
(اظهار الله اظهار)

۴۴ ۔ یو خوب او خیال دے
کارغه زړه کړے کمه
د زرقي چال دے
(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنیادي آهنګونو او موسیقي نظام سره سمون نه خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې لا تر اوسه د تخلیق باوجود هیڅ مقام نه دے تر لاسه کړے. بله دا چې په دریو مصرعو کښې ارو مرو او وس چېچي ځایول یا اولس چېچي په دریو لنړو او بردو ټاکلے شوو مصرعو کښې بندیواني کول یو طرفته یقیناً یوه هنروري ده ولې هم دغه هنر ور د تخلیق په فطرت نا روا اثر هم غورځوي. او یو میکانیکي او مصنوعي فضا را جوړه وي. کم از کم د پښتو ژبې تر حده خو دې صورت تصنع کښې هیڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتیب کښې د تخلیق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بیا خو پکښې هیڅ عیب نشته خو دا سې ښکاري چې دا دریه به پښتو کښې نه شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ درې مصرعه ایزه هایکوګانو یو څو نور شکلونه هم اووینئ.

ع۱ : اوخاندله
که خونبه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه

(شکیل احمد نایاب)

ع۲ : اومنله
زما خبره (۳-۵-۳)
روبه شي

(محمد ایاز غزل)

ع۳ : ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نهٔ شمه

(محمد ایاز غزل)

ع۴ : زما دَ کور بندیان خو دومره هم خاموشه نهٔ وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچې هم حال دادے چې
زهٔ ئې په زوره تخنووُمه خو خندا نهٔ ورځي
(اقبال حیدر) (۱۶ - ۱۶ - ۱۶)

ع۵ : ستورې رانغارم پلوشې کبې دَ ژوند
ستا بنائسته نوم دَ رنګینو لوګو په وزرو نویکم
چې دَ ورېښمو قلم راواخلمه زهٔ
(اقبال حیدر) (۱۱ - ۱۹ - ۱۱)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶ـ د سحر خاموشي

خو د بنا خو نو منځ کښې شور کوي نن
یوه یوازې پاښه (۷-۱۲-۷)
(جې . ډبلیو پیکټ)

۷ـ سینې د بېغلو د لاسونو سره هم پوره شوې
داسې ښکارېږي کښې (۱۶-۷-۱۶)
یوه پرده باندې ګلونه راتوکېږي رژي
(روډ ویلموټ)

۸ـ د ګلونو به ډولۍ جوړه کړم
زه به رنګونه د سپرلو تول په جرګه دروړم
تا به بوخم لېونۍ (۱۱-۱۶-۷)
(اظهار الله اظهار)

۹ـ ځې رانه مه اړوه
تکه د سپېنکې شان د اورنه الوتلې یمه
تا الله راغلې یمه (۷-۱۶-۷)
(اظهار الله اظهار)

۱۰ـ اوګوره
زه د خپلو سپو روپه اوړو باندې سورلې کوم
تا سره سیالي کوم (۳-۱۶-۷)
(محمد ایاز غزل)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۱۱ : دَ پوهریانو دَ ژوندون قصه به تاته کوم

زما جانانه (۱۶ - ۵ - ۲)

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ دَ موضوعاتو یا عنواناتو دَ لاندې لیکلې شوې هایکوګانې او دَ مسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتیرېږي چې دَ تجسس فقدان پکښې محسوسیږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او دَ ګڼو تصویرونو رنګونه پکښې دَ یو مرکزي تصویر څهره رابښکاره کوي خو چونکه داسې هایکوګانې دَ هایکو جامعیت، اختصار او علامتې ښېرایې ته زیان ور رسوي. ځکه ترې عام طور سره تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ دَ نثرې نظم په رنګ ځنې تخلیق کوونکیو نثرې هایکوګانې هم لیکلې دي. چې په دریو کرښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او غنایت نه محروم وي ځکه دَ پښتنو دَ ذوق تنده پرې نه ماتیږي داسې بریښي چې دَ نثرې نظم په رنګ به پښتانه د نثرې هایکو معماتې صورت خپلولو ته تیار نشي ولې دَ موضوع ترخه دَ نثرې هایکوګانو یو څو عکسونه ځکه وړاندې کوله شي چې دَ هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیئتي سفر اندازه تري هم اوشي. او د تاریخي ریکارډ سمون هم سم شي.

"مثالونه"

۱ ع:
زه د خپل کور په چت ملاست یم
توره شپه ده د اسمان ستوري شمارم
خو داسي ښکاري چي تري ستا غمونه ډېر زیات دي
(شکیل احمد نایاب)

۲ ع:
د کره مار د پاسه یوسف خان څوک دے
تا ته پته ده چي هغه هم غزل دے
مینه د قالبونو پروا داره نه وي
(محمد ایاز غزل)

۳ ع:
ستوري زما د خپو ښاپونه دي
دا ټول به زه په یو هنر راپوځای کړم
او ستا د زني خال به تري نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې موقع دا صراحت هم ضروري ګڼلے کېږي چي په عالمي ادب کښي همدغه رنګ په مشقي ژبو کښي د هایکو د مخلوط بحرونو تخلیق هم مخي ته راغلے دے خو پکښي د اهنګونو سمون سم نه دے ځکه ئې یواځي په یادولو اکتفا کېږي. مثالونه ئې نه شي وړاندي کولے.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د هایکو د هیئتي سفر یو څو پړاوونه وو. خو څه چې ته پښتنه هایکو ویلی کېږي. هغه ددې ټولو هیئتونو نه ځانته بېل کړه ورکړه او خوند رنګ لري پښتنه هایکو متوازي الاوزان هایکو ده چې هره مصرعه یې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې تړلې شوې وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې تنګې یا اوږدې لنډېږي نه ځکه یې د پښتنو منصفانه ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله د پښتنو د موسیقي سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه یې هم په پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري دے چې پښتنه هایکو یوازې د درېو برابرو مصرعو تکرار هم نه دے. بلکه د یو خاص یوولس سلابین بحر د التزام نامه ده. چې د رزمیه بحرونو دې ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دې

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هیئتي اعتبار پښتنه هایکو د خاص یوولس سلابین ردهم سره ځکه او تړلې شوه. چې پرې د پښتو هایکو لیکونکیو ځان ته اجتهاد او اجماع کړې ده. او په پښتو ژبه کښې چې تر دې ساعته څومره د هایکوګانو مجموعې مخې ته راغلي دي غالبه او درنه برخه یې هم په دغه خاص اهنګونو کښې وجود موندلے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے۔ او بیا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے۔

د پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلې دي. پکښې د ښاغلي اسماعیل گوهر "مسکا" د اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې پنګړې شرنګوي" "کاڼي د ګل په لاس کښې خوند نه کوي"، او دا مجموعه "ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنګ د ښاغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیې" د پروفیسر نواز طائر "خوږ یونه خپل کلي کښې" د پېغلې ناهید سحر "خپلو خوبونو له تعبیر لټوم" داسې د ښاغلي محمد ایاز غزل د هایکو مجموعه "د ښاپیستو نو د صحرا ورېځې" او د شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په کوته کړې شوي چې کښې د تخلیق د مرحلو نه راتېرې شوې دي۔

د هایکو په داسې هیئت د پښتنو تمام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران ځوانان او پېغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا دارې ده۔ او دغه خاص یوولس سیلابیزې هایکوګانې پښتنې هایکوګانې کښل بېخي بې ځایه نه دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکوګانې اولولئ۔

Scanned by CamScanner

ع ۱، زړهٔ مې تنهاکۍ شي لوخړه اوکړي
پوهړ چې اوښکې توريالي دَ وطن
دَ خور دَ سر لوپټه هم خرڅوي

(شکيل احمد نايابؔ)

ع ۲، يوې کوچرې ته ټولو وئيل
تا به يو ورځې سمندر لاهو کړي
مور دې په پښو کښې اوبهٔ ګرځوي

(محمد اياز غزلؔ)

ع ۳، دَ داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند
چې په نصيب ئې دَ سپېرلو زمکه ده
خو بيا هم ځي په اسمان لاړې توکي

(ډاکټر ديدار يوسفزے)

ع ۴، چا راته وے چې دَ سپرلي ورځو کښې
ټغه تر لرې ګرځي ساکو پسې
ځکه پټې کښې مې شړشم اوکرل

(اسماعيل ګوهر)

ع ۵، دَ هسپتال هغه منحوسه ګړه
مې نهٔ هېرېږي چې تا ماته اووې
"خپل ځان مې بائيلو تهٔ مې اوکټلې"

(پروفيسر محمد نواز طائرؔ)

ع٦: دا خنداګانې ئې فریب وې هسې
دَ وخت مېچنه کښې دَل کېږي مدام
دَ آدم زوی په ماته سپک مه ګوره
(ناهید سحر)

ع٧: لونګې چې ګڼې کښې ګنده پاتې شي
داشي په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما دَ ښځې نه پښو پاکه ده
(ظفر خان ظفر)

ع٨: دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زمانو ئې ودونه جوړ شي
میاندې په سېنې سر ګنداګانې کوي
(اظهار الله اظهار)

ع٩: په شرق دې اونګې رسمونه دَ بنار
چې دَ کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسۍ کټ کښې مېلو اولیده
(اظهار الله اظهار)

بهرحال دغه خاص هیئت کښې د نه هم ځنې تجربې په نظر راځي - پورتني واړه مثالونه دَ معرّئ هایکوګانو په زمره کښې راځي. خو په دغه معلوم چوکاټ او هیئت کښې مقفّٰی هایکوګانې هم لیکلې شوې دي. چې په درې مصرعو کښې ئې ترتیب اوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي یا وړاندې ورسته کیږي. د مثال په طور
داسي یوولس سیلابیزي مساوي الاوزان هایکوګاني
شته چي دړمبئ دوه مصرعې ئې په قافیه کښي تړلي
شوي دي. او اخري مصرعه ورسره په اهنګ کښي
برابره وي خو معنّئ وي. دغه رنګ اولنئ او
اخرئ مصرعه د قافیو په اهنګونو کښي راتوله
وي. ولې دویمه یا منځنئ مصرعه د قافیي نه
ازاده وي یا اخري دوه مصرعي د قافیو په لړه کښي
سیلي شوي وي. او اولنئ ددغي قدغن نه خلاصه
وي. داسي مثالونه هم شته چي دري واړه مصرعي
یکښي هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي
چي په معنّئ شکل کښي موندلے شي. عموماً تړي دا
نور واړه صورتونه په ځه نه ځه حوالي سره
عاري وي. بهر کیف دلته د وضاحتي ترتیب سره
سمي هایکوګاني رانقل کیږي.

"مثالونه"

ع ۱ ارمان په غېږ کښي د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړنبو کښي ځان ورک شولو
د زړه درزا سي اوس لا رڅرته شم
(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

ع۲ ؛ ما یکښي عکس دَ ښونتوب اولیدهٔ
په سوچ کښي ورکه شوه دَ ژوند اینه
زهٔ چي بیدار شومه، ما خوب اولیدهٔ

(اظهار الله اظهار)

ع۳ ؛ دَ سترګو تور دې دَ غزل مطلع کړم
داسې راټول تقسیم شومه زهٔ
لکه دَ کاڼي په مینځ نیم شومه زهٔ

(〃)

ع۴ ؛ دَ وخت رفتار لا اودرولے شي څوک
داسې په وړاندې زمانه لاړه شي
چې اینه دانه دانه لاړه شي

(〃)

ع۵ ؛ زنځیر موکے، موکې زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(〃)

دا حقیقت دے چې یک دَ تخلیق په پیمانه خپل اعتبار اونهٔ بایللي نو بیا ئې دَ هیئت دَ وجود او ثبوت دپاره دَ هغې خارجي دلیل جواز نهٔ را پیدا کیږي خو دَ ظاهرګستو نظر لنډ تنګ وي. او دَ هر څهٔ دپاره یوه ټاکلې شوې پیمانه او فریم غواړي. او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند يوان هم ليدل غواړي - دا خبره څکه اوکړے شوه چې د ځينو جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خيال دے ګنې چې هايکوکه د ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سيلابز ترتيب او نه ليکلے شي ـ نو هغه به ښځې هايکو نه وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانيان هم د تخليق د فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي- نو بيا اخر په دوي د اوولسو سيلابونو چيه چيه او ډلې ډلې پيريان ولې ناست دي. اوس که څوک په دغه ترتيب کښې ښه معياري شاعري کيدله نو بيا هم يوه خبره وه خو داسې هم نه دي شوي - د دغې هيئت خوښونکي شاعري نه کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شمېري او ځان ته ننهوي او اوږدې مصرعې رايادوي او په لاس کښې د لفظونو خوږد ونکي او خويونکي کبانو رانيولو بې ځايه تکلف کښې خپل وختونه ضائع کوي .ګڼې چې دي ټوله سلسله کښې آورد په اُمد غلبه وي .

سوال دا راپيدا کيږي چې په دغه ډراۍ کښې څه ځني ته راغلي دي - د شعر په پيمانه څه مقام هم لري او که نه دا ټول د غير فطري اوازونو يو فريب او رياضتي ښينسه ده -

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حقیقت دے که جاپانۍ هایکو پښتو ته راغلې نو
دَ پښتو دَ دوو دستورو دَ لاندې به يې هيئت ، ساخت
او معيارونو او پیمانو کښې لازمې بدلون راځي . ځکه
چې جاپانۍ ژبه دَ خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي
او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم دَ پښتو ژبې سره
اړیکه نهٔ لري او س که پښتانهٔ هایکو تخلیق کوي نو
په هیئت کښې به يې دَ پښتو ژبې او دَ پښتون قام دَ
معروضي حالاتو په تناظر کښې کمے او زیاتے خامخا
راولي . ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي
نو بیا دا ټوله سلسله لمسي یوه لوبه ټوقه شي ځکه
نو داسې عناصر وله پکار دي چې دَ نورو دَ ناپوهۍ دَ
فکر نه زیات دَ خپل مرسپن او مرغیچن ذوق ځای ځای
واخلي او دَ پښتنې هایکو دَ تحریک مخې له دې نهٔ راځي
کښې نو دَ غورځنګونو په دې سمندر کښې به لکه
دَ ګنګخرې لاهو شي .

ځنې لیکوونکي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل ، ښاغلے
اباسین یوسفزے ، ښاغلے روښان یوسفزے ، ښاغلے
غازي سیال ، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه
سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي . په دې بحث
کښې هم لوستونکي تېر باسي ځکه چې هایکو دَ جاپان
نه نهٔ ده راغلې بلکه په پښتو کښې دَ ټاکرۍ غاړې په

Scanned by CamScanner

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر
تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په
دې ده چې مونږ سره د کاکړې غاړې د ارتقاء هیڅ
معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خورو ورو وراستو
او کړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل
بېښې نشي کېدے. کېنې چې هایکو به د کاکړې غاړې
نه راز پېږدلي وي. دا بستایسلي بناغلي خو دومره پورې
وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړې غاړې نه
راپیدا شوې ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم
تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره
تواتر سره د ابتداء نه راواخله تر دې دمه پورې
را رسېدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو له
تر اوسه دا هم نه دې پېژندلې چې د کاکړې غاړې څه
ساخت، څه تاریخ او څه څه هیئتونه دي. او د
کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي
شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې
کاکړې غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د
یو بل نه په څومره فاصله دي. که چرې دا دویئے
شي کېنې چې دا د هایکو اضافي کنټریبیوشن دے. چې
په پښتو کښې ئې "کاکړې غاړې" را او وېستلې نو بې
ځایه به نه وي. کېنې چې پښتنې هایکو پښتانه د

خپل ماضي د ورکو نندارو تماشو ته راپارولي دي-
(او دا هم د هایکو کمال دے چې پښتانه ئې یو واري بیا
په ټپه مشین کړل) .
د "هایکو" او "کاکړۍ غاړې" راپیوځائے کولو
دعوی غیر منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نهٔ دے. بلکه د اولسي لوبو ټوقو
دونړو ، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حیثیت
لري. بل ئې رواج دومره کم پاتې شوے دے چې اکثر
پښتانهٔ پرې په خپله هم د سره نهٔ رسي. د سوچ
مقام دے چې په کومو داوونو پیچونو کښې پښتانهٔ
په خپله تېر وځي. نو جاپانیان به تر پښه اخر
څنګه اتر واخلي او بیا به ورله لا د یو ادبي صنف
مقام هم ورکوي. حقیقت دا دے چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاریخ داسې لسیځ ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقویت ور اورسي. اوس
که چرې جاپانیانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوختل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نهٔ
ووچې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څیزونو پورې
په اخته‌ل. دې لړ کښې د قلندر مومند صیب رائے ده
چې پښتو ټیکو نکیو له نهٔ دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي. خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي.

دٔ "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" دٔ اتصال او یووالي دا دعوی غیر اصولي په دې ده چې دٔ "کاکړۍ غاړې" او هایکو تر منځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والے پروت دے. چې دٔ دواړو دایو ځائے کولو عمل دٔ جهل مرکب په دایره کښې راځي اوس که دٔ ذوق خاوندان دٔ هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد بناغلیو دٔ راجوړې کړې شوې ډرامې ډراپ سین به په خپلو سترګو اووینې.

او بیا په تېره تېره بناغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسېدلے دے چې دٔ سیاق او سباق نه یو خوا ته دٔ پښتو دٔ میترې شاعرۍ دٔ خزانې نه دٔ دریو دریو مصرعو خودساخته اکاسې جوړوي. او دٔ هایکو عنوان ورله ورکوي که دٔ بناغلي وس اورسېدهٔ نو دٔ پښتو دٔ کلهې شاعرۍ نه به دٔ څهٔ وړاندې ورستو دٔ مصرعو په خارجولو او په څهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکو کاني راجوړې کړي. دا رښتیا دي چې چرته هم دٔ علمي او ادبي تحقیق لارې بندې وې. نو بیا هم داسې نارو او ناشوني کېږي

Scanned by CamScanner

خو شکړ ویستل پکار دي . چې پښتانه اوس په چا هم
په پښتو ستړګو باور نه کوي . سائل صاحب ته دي
معلومه وي چې هایکو څه د ګنجي لیونۍ مینه هم
نه ده چې هر کس او ناکس به پکښې د خپلې برخې
ترلاسه کولو خوبونه ویني .

بهر کیف د ظاهري هیئت نه یو خوا ته هایکو
یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند
لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو
کښې رانغاړي . دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته
یو بیله د رازونو لار را اوباسي . لکه د غزل د صنف
هایکو هم د رمزیت ، اخفاء ، اشارو ، کنایو او استعارو
په ژبه خپل پیغام بل ته ورسوي . دا صنف د خپل
ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږوي . او د
موجود نه زیات محسوس ته پام ورکړ شوي . دا
رښتیا دي چې هایکو یو ادبي صنف دے خو هایکو د
یو سپیڅلي تهذیب او کوتلي تمدن نامه هم ده .
هایکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے . خو د
ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خواره
عکسونه راستنوي ګني چې هایکو د متحرکو تصویرونو
خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان اغوږ دے .
د هایکوګانو رانه تصویرونه که موږ له څه

جوابونه راکوي او څه رازونه راته وائي نو د
شوتړو په سر راناه څه سوالونه او تپوسونه
هم کوي. هایکو د تاش یو غور ځنګ هم نه دے بلکه
د یوې زورورې تخلیقي لمحې او باطني تجربې یو ښائسته
او هنري اظهار دے. دلته لمحې تصویرونه کېږي او
بیا دغه تصویرونه د نسلونو په تاریخ د انسان
په نفسیاتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او
د تهذیبونو د زمانو په تېرېدو او هسک کښې ورکېږي
او ښکاره کېږي، ډوبېږي او رابرڅېره کېږي او
د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مینه
مینه او یاسې. معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال
کښې په هنر هنر راښکاره کوي.

ددې نه اګاهو چې د هایکو په موضوعاتو سرسري
خبرې اوکړے شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي
ژبو د ځینو هایکوګانو ترجمې په دې غرض ور
وړاندې کېږي چې یو خو ورته د هایکو د 'افاقي
تخلیق اندازه اولګي او بل په دې وسیله د مختلف قامونو
د سوچ د انداز نه هم خبر شي. دغه رنګ د هایکو
په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت
او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته
هم اوشي او بیا د پښتو ژبې د فراختیا، ملمستیا، اظهاري

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پټه ورته هم او نکي او دغه رنګ په دې بهانه دَ دنیا دَ نورو ژبو او پښتو ژبې دَ هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوې ته را ورانده شي او دا شعور ورته حاصل شي چې دَ پښتو هایکو ساخت او هیئت ولې دَ دنیا دَ نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دې.

دَ انګرېزۍ هایکوګانو دَ پښتو ترجمې

ع۱

The baby	تهٔ دې ماشوم بچي ته نهٔ ګورې چې
sucking his Thumb	ګوتې مره په مینه کښې ګوته رَوي
Moon gazes	سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع۲

First snow	دَ موسم واوره وربدل شروع شو
gathers	دَ انغرې نه کښې چاپېره ګوره
all in	نن دَ یارانو محفل ښهٔ ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ـ ع

In a swing	اُچې په ټال باندې جوته او خورې او
The widening are	بیا راټه او خاندې د شونډو په سر
of the smile	ډک د موجونو سمندر شمه زه

(John Thompson)

د فرانسیسي ډیوې هایکو ترجمه

۴ـ ع

vent dérangé,	هوا ته او ګوره پاګله شوله
on dance al 'orage	د طوفانونو په اوږو الوځي
c'est nuageet dobata	ستا لوپټه او د اسمان وریځي

د عربۍ ژبې هایکوګانې او ترجمې

۵ـ ع

دروغ دي ټولې د دنیا دا ویرې
که دي رښتیا د کاڼنات اولیدل
دلته لویي ټوله الله لره ده
کذب کل الخوف کذب
احق الحق فی المعالم
الله اکبر الله اکبر
(مترجم پروفیسر عطیه جلیل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶

چرته چې څمه راته ورانديږي ته يې
په نغره لاړه هرګوته پېښ قسم دے
د الله هو يو هنګامه جوړه ده
في كل مكان انت يا رب
اي زمانٍ اىٍ مكان
يېږوي الصوت الله هو

(مترجم پروفيسر عطيه خليل عرب)

د فارسي ژبې هايکوګانې او ترجمې

ع۷

اوښکې مې کمې کمې اوس توېږي — گريه كم كم است
بلا موده اوشوه زما دننه — از زمانه يا در دل
د يو موسم حکمراني جوړه ده — يک رنگ موسم است

ع۸

دانې باران د پشکال داسې وو — باران امسال
د اونو پاڼې زعفراني شوې ټولې — زرد پريده برګ دل
او ديوالونه مې د کور راشنه شو — سبز شد ديوار

Scanned by CamScanner

دسندهي هايکوګانې او ترجمې

ع۹

غرونو ته اوګوره هيڅ غږ نهٔ کوي
خو چې ازار ورسي شوي دے نو
اوس دَ پېړو عذاب انسان دل کوي

گم صم تيا ڪهسار
ماڻهن کي پيڙ ڏسين پيا
صد بن جا اُزار

(اقبال حيدر)

ع۱۰

هسې نه ځان له تندې اوړنې ته
ورسې لږ غوندې لمبون خو اوکړه
نو دَ اوبو چينه هم دلته کښې ده

ياتي؟ جا جهرڻا
گولڻ سان ملي ويندا
منان مرو پياسا

(اقبال حيدر)

دَ بلوچې هايکوګانې او ترجمې

ع۱۱

دا زړهٔ مې هسې بې قرار دے کمنې
ډهر موسم په ژبه دا نغمه ده
د منزل لونو سپورې لرې نهٔ دې

بے قرار انت دل
موسم انت و دارانی
دور نه لنت منزل

(پروفيسر غني پرواز)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ے

زهٔ هم دَ ميني دَ احساس قيدي يم — عمر ء بشريک آن
دالله که غم که خوشحالي راکوي — درد بخشيت که دشي
هرڅه چې غواړي دَ جانان خوښه ده — يادِيه کو ليک انت
(ډاکټر علي دوست بلوچ)

دَ پنجابي هايکو ګانې او ترجمې

۱۳ے

پرېږده دَ سپورو تماشې نهٔ کوم
زهٔ دَ ختلي نمر رڼا ته ولې
دومره دَ لاندې نه نظر اوکړمه

ڈھلدے سائے دے دل میں کیوں تکدی
میں بلندی ساں اپنواں کیہہ ویہندی
میں تے یا نن ساں چڑھدے سورج دی

۱۴ے

خلقو ته تکي دَ وفا زوتوم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به يوچه دوه سزا ورکوم

میں سبق دینی آں وفا واں دا
مینتھوں بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی این فر سزا مینوں

Scanned by CamScanner

ددې مثالونو په رڼا کښې یقیناً چې د ژبو د تهذیب فرق به په لوستونکیو منکشف شوے وي. او دا اندازه به ورته هم لګیدلې وي چې د دنیا ثقافتونه په کوم نقطه را یو ځائے کیږي او په کوم پړاؤ بیلیږي.

بې ځایه به نهٔ وي که د جاپان د ځینو نمائنده هایکو نګارانو د یو څو هایکوګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکیو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړیکې لري.

ع۱۵: اوبهٔ په څه رابېداري شولې
نن چې ناساپه یو اودهٔ تلو ته
یو د چینډخې چې ټوپ اووهه

(باشو)

ع۱۶: څومره به کچه زرهٔ راښکون دے پکښې
دا د دوؤ غرونو مینځ کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندي پکښې

(باشو)

ع۱۷: ښځې ورک وومه یواځې وومه
چې مې یو اوچه څانګه ماته کړله
د زرهٔ د خلاصه مې ژړلي دي نن

(شیکي

ع۱۸؛ دَخاموشۍ راخور جادو دې پکښې
دَچینډ خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې
(بوسون)

ع۱۹ که دَما بنام تیاره خوره شي نو څهٔ
اُ نرګسي سترګي چي اور اونیسي
دَ زړهٔ په لار کښې مي دیوې بلې شي
(بوسون)

ع۲۰ تهٔ دَ مارغانو وینا واوره کنه
واني جهاز هوا کښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپ نهٔ ورکوي
(یا ماکوچي)

ع۲۱؛ ورځه زمونږ په سر اور وروي
دَ شپې موونږ حادثې دَ فراق
په کومه لاره باندې تګ اوکړي څوک
(سانتوکا)

ع۲۲؛ ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګي چي پټې کړم بنکاره يې وينم
هغه زما نه جدا شوي نهٔ ده
(سانتوکا)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۲۳ واوره، هوا او د باران شرقا وي
د جدايي په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګري شو مونږ

(اِسّا)

ع۲۴ اُف دا سپين ږيرې بوډا اوو ينه لن
چې سر وهلې بر وهلې ګرځي
په اديره کښې ترې نه لار ورکه ده

(اِسّا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم واني چې دا نموني هسې بې ځايه راوړلے شوي دي. خو رښتيا خبره دا ده چې په دې حواله پښتانه لوستونکي په ورمبي ځل د هايکو عالمي تهذيب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بيا په دې پسې ايي کښې لوستونکو ته دا هم څرګند شوي دي چې هايکو څومره سنجيده تخليق دے او د څومره تخليقي زاره چاودون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هايکو د کومو موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا يو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلې واړه موضوعات وي. ځکه نو په هايکو د موضوعاتو قدغن لګول ښځي ناروا کار دے خو چونکه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو دَ هیئتي ارتقاء سره سره دَموضوعاتي ارتقاء نه هم را تېر شوې ده نو بایېد چې سرسري ذکر ئې اوشي. دَ هایکو دَ هیئتي تبدیلیو په شان دَ هایکو دَ موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو دَ ځه وخت دپاره سپوږي خپل اصل ته ور کرځولي کېږي -

دَ هایکو دَ موجد او باني "باشو" رائې ده

"دَ هایکو تخلیق کښې دَ ماشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو دَ فطرت او دَ انسان ترمینځه رابطه دَ هایکو موضوع جوړه کړه او بیا ئې په یوه ننداره کښې دَ کېنو ننداره او تماشو سپوږي هم په ګډا کړل. لنډه دا چې باشو هایکو دَ فطرت راز داره اوګرځوله.

"مسا او کاشیکي" چې دَ باشو معاصر وو دَ خپلو لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته دَ هایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او دَ هایکو دَ تخلیق سترګې ئې دَ انسان دَ داخل پټ پټو نو ته ور ستنې کړې. خو دا سلسله ورستو دَ لفظونو یو ځنګل کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غندنه اوکړه. او باشو ته ئې دَ ورستېدلو بشکاره اعلان اوکړو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

"بایاشي إسا" د هایکو تخلیق د زبرخلې طبقې
او د وړو وړو بې وسو مارغانو ځناورو د دردېدلې
او رټخېدلې ژوند د اظهار سره اوتړلو۔
او بیا د جاپان د جدید هایکو لیکونکیو سرخېل
"سي، شي ماماکوچي" د هایکو د تخلیق خوره جوله
کښې د فطرت د تماشو سره سره د کائناتو د تکویني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل۔
بهر کیف د موضوعاتو د تنوع باوجود دې ټولو
هایکو لیکونکو کښې فطرت او د فطرت متعلقات شریک
قدر او موضوع وه۔ خو په جاپان کښې د هایکو
لیکونکیو یو داسې ډله هم پیدا شوه چې د فطرت او
د فطرت سره تړلې عناصر او عوامل ئې رد کول شروع
کړل او د هایکو په تخلیق کښې ئې ددغې ځینو نفي
اوکړه۔ د دوی په خیال تېرې لمحې او د فطرت د
موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې د ماضي
د جاګیردارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم
د جاپان زیات تره هایکو نګارانو د فطرت غېږه
کښې د خوب لیدلو عادت پرې نخودلو۔
ددې اختلاف په شا د تخلیق د ازاد عمل (Free
Imaginative creativity) او د تخلیقي انضباط
د (serious artistic discipline) متقابلو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا اوربدلې شي.

ترڅو چې د ښتنې هایکو د موضوعاتو تعلق دې نو ښتنه هایکو به دې لړکښې په ځان لهېڅ قدغن نه لږدي. هاغه توپې هلې ځلې چې د ښتنو د ژوند تصوير تر ښه سازېږي. دا ئې په ځان کښې ځايوي. البته اخلاقي قدرونه د ښتو د لاندې نه راولي د ښتنې هایکو پس ایله چالله هم دا بلنه نه ورکوي چې راشه به ماکښې د خپلو سفلي او حيواني خواهشاتو لټون اوکړه. یا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسې کوي نو هغه پوهې شه او د هغه ځدائے.

زه دلته يو واري بیا ددي خیال اعاده کوم چې ښتنه هایکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصیرت رازېږولي ده بايد چې رعايت او لحاظ ئې اوساتلے شي. مطلب دا هم نه دے چې د تجربو سفر دې په ځائے اودرېږي. ولې ترڅو چې په هایکو کښې نوې کاميابه او معقول هيئتي تجربه نه وي شوي. نو د بې ځايه اختلاف سنګر ږغودل عين روا داري ده. او بیا هسې هم د يوې کاميابې تجربې ځانه غنډ نه زبې ته نقصان ورسوي.

د موجوده ښتنې هایکو کېه دا هم ده چې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان او خپله جامه يې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هايکو رانګ د پښتو ژبې د اوازونو، سيلابونو او انګازو ګټورې لحظې دي. پښتنه هايکو نه يوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روايت د اختلاط نه د رازيږېدونکو مظاهرو په ملا سورلې هم خورې ګليا ده. پښتنه هايکو د فطرت او روايت په ګټېيږونو پښه نيولې د ژوند تر تبدلي لحظې رانيسې او نوې تنظيمي او هنري ساه پکښې وردپوکې. دغه رنګ ځان له د ځې سره راټولوي.

بايد چې پښتانه هايکو ليکونکي د چاپېره ماحول سره سره خپلې تخليقي چينې او د ځان دننه رښتيا په پوره هنري پوستوالي او روانۍ سره رايوځاے کړي او د عظمت او رفعت نه هسې يدونکي تراني او سندرې ترې نه را اوزيږوي. يقيناً چې هم داسې به کيږي.

په درناوي
اظهار الله اظهار
ليکچرر اردو څانګه اسلاميه کالج
پېښور يونيورسټي
نېټه ۴- ۲۱/۶/۲۰۰۲ء

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالې

۱۔	اظهار الله اظهار	راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي
۲۔	اظهار الله اظهار	کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي
۳۔	اسمٰعیل ګوهر	مسکا
۴۔	دیدار یوسفزے، ډاکټر	نسکورې لېمې
۵۔	سهیل احمد "مدیر"	هایکو انټرنېشنل (اقبال حیدر نمبر)
۶۔	شکیل احمد نایاب	"پلوشې" غیر مطبوعه
۷۔	ناهید سحر	خپلو خوبونو له تعبیر لټوم
۸۔	نواز طائر، پروفیسر	خوبونه خپل کلي کښې
۹۔	محمد ایاز غزل	د بنا ستونو د صحرا ورېځې (غیر مطبوعه)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړۍ مې دا ده چې بنده یمه ستا
بریت اخر اووایه په څه تاوُ کړمه
چې یوه ساه مې هم اختیار کښې نهٔ ده

❀ ❀

د اخري رسول امت کښې یمه
اوس خو زما او د جنت تر مینځه
بېخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک به زما له حاله خبر شي څه

یو نوی داغ مې په لمن پرېوته

چې د ګلاب څانګه کښېږي ګل نیسکاره شو

❀ ❀

زړه د چا ملاسته غوا هم نه پاسوم

شين ېې ځکه ستا د چم لېوني

ما په ازغو باندې راکاږې مدام

❀ ❀

ځي دې د ورانې اېښې غونډې دې

ښه به وي دا چې درته ګورمه نه

څو به د ځان سره په جنګ اخته یم

Scanned by CamScanner

دَ زلفو سيورو ته مې خوب کولو
چې دَ بڼې ژړا راپياده شوله
په سره غرمه ترېنه راپاسېدمه

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کرم دَ محبت، چرته چې
دَ رېل پټلۍ دَ غر سينه پرېکوي

څومره شرمېږي دَ ښائسُت مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر دَ مينې
رانه دَ خوړ اوبو کښې ځان غوپه کړي

بې روزګارۍ چې یې بچي اولیدې
ویل یې ګرانه بابا غم مه کوه
بیا به ټافیانو پسې نه ژاړمه

❁ ❁

شیریني ژوند د شوکیرو نامه ده
خپله ځواني دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ دیوال سیورې ته خوب مه کوه

❁ ❁

رب دې اباد کړې خپل کورونه په دوی
خو یو ژور سوچ کښې راګیر شمه زه
پیغلې چې مانه اټوګراف اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ لیونی سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړې تهٔ
نو زهٔ به یُم ستا یوویشتمه ښځه

❁ ❁

زهٔ چې ترې لږ هم لرې کېږمه نو
راپسې ژاړي دَ کوودر غاړه کښې
ما دَ ګنګا پهٔ اوبو اولامبوی

❁ ❁

په یو غورځنګ سره اسمان ته رسي
وه لیونۍ پېغلې پهٔ خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

په ذره کښې وایم داسې مړ بنده یمه
چې مې د سیند څپې تر لرې یوسي
دننګه غږی ئې نوره هم پورته شي

❁ ❁

ذره په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه د اوړي د غرمې له تاوه
د ښار پاخه کورونه اور اخلي

❁ ❁

مینه په ځان ګواهي نه رد کوي
تا پایندې ښکله اعتبار اوکړمه
ته خو د هر پېغور ته تېښته کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ دَ سپېڅلو کاروان ته لارمهٔ نیسه
په شا ستانهٔ کړه نظر وَنه دَ ښکار
څه کور ته څه! چېرته سرتوره نشې

❁ ❁

او ښکې چې ستاسترګو کښې اوچې شي نو
دَ شپې تیارهٔ مې اندېښنې زیاتې کړي
دَ اسمان ستورې رانه لار بدلوي

❁ ❁

درسره حقې شرې نهٔ کومه
څه ستا دَ خپل نه مې توبه شیرینې
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکار مونه دي د فریب رنګونه
د سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په مونږ پورې خندا مه کوه

❀ ❀

مینه په هر موسم کښې خوندونه کوي
په سره غرمه له کوره مه راوځه
د پښکال تاو دې میراته نه کړي

❀ ❀

ستا د قامت سوچ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې د ښار جینکۍ
د سندرلونو په زور قد لویوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ ژړا ارمان دې اورَژي خو
دغه يو څو څاڅکي باران شيرينې
دې وطن دَ زمکې تاوُ زياتوي

❀ ❀

د سمندر سفر رایاد کړه کنه
رانه چاپېره طوفانونه ووخو
دَ ډوبېدو راسره ويره نهُ وه

❀ ❀

کور کښې دَ سپي اورو درک نهُ لګي
خوځان دَ ليچانه هم کم نهُ کړم
دَ وخت دړې خمبيره لګي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافری مه کوه
لاړو دَ سر سپورے دې نم خادُرې شو
دَ کور دالان دې پرېوتے اوخوړو

❀ ❀

دَ يوې پېغلې داېرې ې لوسته
ورته حېران شوم، ما يوه لحظه کښې
کښې برېنډې فرښتې اوليدې

❀ ❀

درد لا دَ اوښکو لار ليدلې نه ده
وژنې چې مونږ دَ خپل وجود تاوونه
لا پشکال بارانې شوے نه دے

Scanned by CamScanner

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے
ستا آواره خورې ورې زلفې هم
دَ چا مزدور په سر ورېځې نهٔ شوې

❁ ❁

خنکه مړه شي دَ نسلونو لوږه
هر څهٔ ښهٔ دې تېر دي خو غم دغه دے
زمونږ نه ستر‌ګې راپوځې هسې

❁ ❁

دَ حاسدانو شمېر مې زيات دے بلا
درد چې سېوا شي نو په نيمه شپه کښې
ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

زغلمه څُم دَ پلوشو په اوږو

زهُ ددې خاورې سره مینه لرم

خو دَ اسمان فکر مې هم کومه

❁ ❁

ښکرې دې مات دانه وانه پراتهُ دي

لَه تانه زار، راسره ضد مهُ کوه

پرېږده چې فکر دَ روزګار اوکړمه

❁ ❁

زمونږ دَ کلي بې اس وڅهُ شولۍ

کور ته به رسوکنه لار کښې به مرو

هسې ټریفک دے او ګچه لاره ده

ستې دې سکړې دَ ځوانۍ تاوونه
وېره چې بېکل دې کړم خوځه اوکړمه
سکروټې نه به دمه په تشو نړو دګل

۞ ۞

خوابنې منم له موره کمه نه وي
خو که زما په کور کښې ګوټې وهې
هسې به ژوند دَ خپلې لور خاورې کړې

۞ ۞

ساه راکښې نښته خو خبرې کوو
لکه په زول کښې چې بجلي لاړه شي
او دَ پکو پرې تاوېږي هسې

شیرینې وایه که زما په لیدو
د زړه درزا دې سوا شوې نه وي
نو بیا دا ستا غوږونه سره ولې دي

❁ ❁

د مینې کومه سلسله یاده کړم
د ټېلي فون ټلۍ چې اوغږېږي
وېرم که څوک ماله په مرۍ غلي شو

❁ ❁

خوایږه د مینې راپېښ زوکړه هله
چې ستا باڼه برند شي شیرینې زما
نو ګېر چاپېر تورې مچۍ والوځي

ورک مې له ځانه حادثې کړې د ژوند
داسې مې هېر شي د بنائست يادونه
لکه چې اور د ځنګ ونه ورانه کړي

✿ ✿

پېغلې ځواني دې، د سپرلي موسم دے
ستر ګې چې واړوې راګورې په شا
آسمان کښې پرق شي د ياران شبه شي

✿ ✿

فطرت بنائست هم د انسان زيات ووي
چاپېره او خاندې ګلونه د رنګ
د رېل پاتلې چې د غر زړه کښې اوځي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

دا نه چې زړه مې وړنګینی نه وېستم
خو د فطرت ځنګل وحشي داسې دے
چې ښارځانو له پناه ورکوي

❀ ❀

د خدائے رحمت هم امتحان دې ګڼي
چاکښې هم مینه ورورولي نشته دے
دا د چینې اوبه چې کوم پله ځي

❀ ❀

خدائے شته مدام د ژوند سندرې وایم
زړه د بښمنې چا سره نه کومه
ما د خودۍ چینې اوبه ځکلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه دَ محبت اوو‌ینه
چې دَ درد څرېکه په اسمان خورېږي
دَ اور بڅرې دَ یاران څاڅکي شي

❁ ❁

سیلاب چې راوړي دَ ګلونو څانګې
دَ خوشبویو قافله لوټ شوله جوړه
اوس به دَ کوم تصویر په ډاډ ژوندي یو

❁ ❁

دَ نظرونو تماشې اوخوړې
دَ ارمانونو مې دنیا ورانېده
تا دَ رنګونو لوګې رانیوې

Scanned by CamScanner

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک د خوب تعبیر راکوي
باران ورېږي او فصلونه سوزي

❀ ❀

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
څه هوا که هم راوالوځي نو
د چا غریب په خونه اور پورې شي

❀ ❀

آ لېونۍ مې چرته قتل نه کړي
دومره خرابه شوه فضا د وطن
څوک په رڼو اوبو کښې ځي نه وېي

تپوس کوم خو خفه کېږې به نه
دومره دې سترګو کښې وحشت ولې دے
ته که د ښکار سپو زغلولے نه ئې

کور ته ورځه رب دې سر تور مهٔ کړه
بې لوپټې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ د لولکي والوځي

د ښار مېړمنې خپل خاوند ته وئیل
خدائے شته له تائې سترګه هم نهٔ رپي
ستا د دفتر چپړاسي ما تنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه د دښمن توره ده
جرنده مدام ګرځي په زور د اوبو
ته ترېنه لاس واخله نو هیڅ به نه وي

❁ ❁

که درته غېږ نه کوم تېر نه اوځې
پرېږده بې خونده ډېر دې ښه پېژنم
ته د مږکي په زور تمبوونه وهې

❁ ❁

پېښ نه ګلو نشته د خور او د لور
د دې وطن زلمي خو داسې نه وو
څوک مې دا زهر ګروي وینه کښې

Scanned by CamScanner

زهٔ په ساحل د سمندر ورک شمه
دَ درد دَ زانګو سېل راوالوځي او
دَ اوازونو په مرۍ غلې شي

دومره اوچت ټوپونه څله وهې
زما خبرې ته هم غوږ کېږده لږ
څوک دې الوړې او ړنده نکړي

دَ سر پروا مینه کښې نهٔ کوم خو
دومره زما قتل اسان مهٔ کښه
زهٔ څه ویستلې اوبږه هم نهٔ یُمه

پروت که د سلو پر دو شانته یمه
د نظر پرق به مې در اورسوي
هوار د تندر په اوږو الوځم

❁ ❁

د خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا د غوټۍ زړه خو چاوده نه دی
.

❁ ❁

اوس خو به ستا ده چې راشې او که نه
شیرینې ته چې مې په ځنکدنې نه ئې
نو پلوشې مې د سپوږمۍ سوځوي

دَ روح زخمونه مو له شمس اووتل
مهٔ خوشحالیږه لېونی که په مونږ
اسمان دَ کانو باران نهٔ وروي

❁ ❁

څه ته مې زهر خوروه ویته کښې
خو چې زما دَ مینې زور اوویني
مرګ هم دَ نیمې لارې ستون شي زغلي

❁ ❁

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستورې ګډا کوي په ساز دَ مینې
څو چې سواره شو دَ هوا په اڅکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم
د کتو کور دې زړه د کاڼي کړلو
مینه اوس تا باندې اثر نه کوي

❀ ❀

شیرینې مه ځه د هوا مخې له
چې ستا د زلفو خوشبویه شي خورې
په اور کښې اوسوزې ورېږمې د کملو

❀ ❀

زړه به بلا بلا مزې غواړي خو
طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر
د خپلو زلفو دام کښې کېږه نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ له تانه یو تپوس کومه
په نیمه شپه دَ سمندر ننداره
رانیسي ولې دَ اسمان لمنې

❀ ❀

دَ غټې غوټۍ نه پرهېز کوه لېږ
وازکه دي ډېره په بدن اوخته
نیمبو نچوړ کړه دَ قهوې پیاله کښې

❀ ❀

دَ خودداریۍ دَ اسمانونو مینځې کښې
څکه زنګېن مه جوتې خورمه زهٔ
چې ما جوته دَ چا خوړلې نهٔ ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونه مومي
د خپل رفتار تېزي د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اونه شلوي

❁ ❁

د زړه د درد منزلې سر خنګه شي
مینه روانه د اوبو غوندې وي
ژوند خو د واورې چم دے زر ویلې شي

❁ ❁

په سمندر کښې ډېر مړېږ شي غروبه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړه مې د کاڼي په رنګ تږې اونه چوي

Scanned by CamScanner

يمه ژوندے ستا د ليدو په اميد
وې د نمر د پلوشو سپورې هم
تيارۀ چاپېره په ګودر خوروي

❁ ❁

اوس پخپل وس پخپل اختيار کښې نۀ يم
ما چې رنګينې لوپټې اوليدې
د زاړو سپل ځان سره يو ړمه زړۀ

❁ ❁

ستا د بنا دُست لمبې مې مرې په زړۀ کښې
خپله پسته سينه کښې زور راکړه لږ
د ژوند دا شورې چې تۀ کاڼے نۀ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناز شمله به مې راټیټه نه شي
نمر چې پرېوځي نو زما شیرینې
شفق شفق ځادر په تا غوړوي

❁ ❁

تا چې تر منځه لوپټه اوویسته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته په فانوس زه په ناموس پسې ځم

❁ ❁

پوې شومه اوس چې پښتنه پېغله یې
مات چې کړل ما ستا د زندان سیخونه
تا د پیشو پنجې په ما خښې کړې

Scanned by CamScanner

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم
زړهٔ لا په دې فریب کښې ګیر ومه چې
دَ واورې غر لا وا نو ستلے نهٔ شي

❁ ❁

کله ګونګښې دَ سندرو ژبه
ډېر که ئې غرونه په شا اوتمبوي
او ورېږي نه دَ 'اوازونو سفر

❁ ❁

زموږ دَ کور چت که راڅاڅي په موږ
شکر په دې خبره هم اوپاسو
چې په تالا میدان خو پاتې نهٔ یو

له حد نه نهٔ اوځم خوځهٔ اوکړمه

دَ هاغو نرمو ګلورينو شونډو

جوته چې اوڅکمه جوته جوته شم

❁ ❁

اودرېږي نه دَ قيامتونو سفر

خو چې په کور کښې جينکۍ پېغلې شي

اواز دَ تندر غورځېدو واورمه

❁ ❁

څنګه شي ختم ازمېښتونه دَ ژوند

چې يارانو نه دَ سپرلو کښېږي نو

يوسي شيبې دَ لوګو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګې ته لاس په خه اوښایم
ستا د تندي ګونجې لیدلي دي ما
زما د لاس کرښو کښې هيڅ نښته دے

❀ ❀

د کمپیوټر نه مې پوښتنه اوکړه
اوبه په ډانګ باندې بیلیږي که نه
دې کښې یو پلار په ځې ډزې اوکړې

❀ ❀

لا د ادراک منزل نه ډېر لرې یٔو
یو نسې سترګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مې مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د قتل تور در پورې مه شه
ته چې په کړسه کړسه خاندې جینۍ
پام کوه ماته زاتر غاړه نه شې

❀ ❀

کړې مې یوازې د ما بنام تیاره کینې
چې خپل غرور تر ښه لمبه پوره کړې
بیا مې په سره غرمه کښې سپوږمۍ نیسې

❀ ❀

دا چې د غر په چینه خه شوې دې
ستا د پېښنې بوشړنګ را اونیسي او
بیا مې تر لرې انګازې خوروې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ د غزالیو سترګو
د سمندر د شور بنیاد ایښی دے

❁ ❁

ستا نه قربان شمه زما شیرینې
تا چې زما په شونډو خوله ایښې وه
هاغې یوې لمحې مې ژوند خاورې کړو

❁ ❁

د موسیقۍ لمبې خپله ژبه نهٔ وي
ېکښې مدام ستا سندرین خیالونه
د ژوند رنګونه، تصویرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے دَ اختروبو په خوند
کشتۍ کښې ځې، شي له نظره پناه
او زهٔ دَ سيند په غاړه ناست پاتې شم

❀ ❀

دَ سروې اونهٔ چا ته نهٔ ښيتېږي
ده قدرمندهٔ په دا حال، کښې نو
نهٔ خو ميوه نيسي نهٔ سيورې لري

❀ ❀

څه چې دَ ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چاپېر دَ سمندر اوبهٔ دي
دَ ځنګږو مېنځے کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

ستا د داتلو بنګالو خوره شوله جوړه
دي چې د ټول کلي غوږونه ولاړه
د زړهٔ درزا مې نوره هم تېزه شوه

❁ ❁

جوړه تېره تُوره د غمرخېږه شي
راشي په مېنځې اوښلوي ټال د بوډۍ
د پسرلو باران مې لا ژړوي

❁ ❁

د شين اسمان باران په شرق اوګکه
په کومه ورځ چې د ګکيدړ وادهٔ وي
بنارسۍ په سر دې اوښهٔ وينم

(c) ketabton.com: The Digital Library

منه اوبږده بانړه دې مه بړندوه
ستا شاهيني نظر چې پوره شي نو
وايم که باز چېرته مرغۍ اونيوه

❁ ❁

زه مختورن نه يم شيرينۍ زما
د اوښکو پړقې مې ستورې هم تت کړې خو
تورې چشمې په سترګو کړې دي تا

❁ ❁

خپل احساسات مې په غور ځنګ داسې کړي
چې د سرخکو سيل راپوره شي نو
زه د اسمان غاړو کښې والوځمه

Scanned by CamScanner

شیریني څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما د سیندونو روانې لیدے دي

✿ ✿

څه که یاران پرې د سپرلي ورېږي
چې د غرمو تاو تر پښه رس وېستے وو
د هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

✿ ✿

خوک هېر ولے شي د ژوند حادثې
هوا چې لمسي پاڼه هم خوزوي
وېرم که جوړ نکړه مې طوفان پوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وائی منمه چې سرې ئې شریف

خو ژوند هم ځان له غرقوله نهٔ شم

ستا نه خوستر که دَچا هم نهٔ ربي

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو

بې وجې ځنګه چاته لاس واچوم

اوس څوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

د هر لوي عذاب دې دَ احساس محرومي

زهٔ خوشحٔ ستا لار کښې ولاړ نهٔ دمه

تا دَ موټر ښارن په څهٔ اووهه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دَ دردونو دَ صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
څه اے شته له شرم نه او بهٔ او بهٔ شم

❁ ❁

دَ تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنوکې اونیوه
نو دَ بناسُت رنګونه ټول والوتل

❁ ❁

جوړه کړي قیامت دَ لوږو الوتل
ستوري راکوز شي دَ کوډر په غاړه
او دَ اوبو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شې ورکه چې در یاد شمه زه
ریموټ په لاس کې وي ته ناسته وې او
چینلې هسې بدلوې لېونۍ

که دې په زړه کښې وي ارمان د مینې
هلته راځه په بس ته بیا ځې ته چې
دَ پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

دَ سمندر طوفان مې ځان سره وړي
ستا نرګسې سترګې رایادې کړمه
پورته دَ ستورو چم ته او خېژمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مینې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ یوې خندا نه زار شیرینې
خورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❁ ❁

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کښې
دا دَ احساس چپه به تا ورکه کړي
غمې تښیدلې مه دَ صحرا شګو کښې

❁ ❁

ځان رابرڅېره کړې دَ زړونو درزاء
دَ محبت اواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا واړې زموږ سندرې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاڼۀ خاپونه دې زما شيرينۍ
نوي دلدل کښې دَ ژوند خخ نهٔ کړي
ځه رانسکاره کړه چې يو لار را اوځي

❀ ❀

اوښکې خو کاڼو کښې هم لارې کوي
خو چې نرمې پکښې را تغله ذره

دَ اوچې دم دے څوک ئې څټۀ اونيسي

❀ ❀

زړۀ مې يو درز کړې چې دَ کلي غريب
بکرې ټک وهي اور اولګوي
په نيمه شپه چرته قيامت رانشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټک ورکول خو وي فطرت د لـړم

خدای شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا

د ده مې لو رځه فرښته خو نه وي

✿ ✿

ساه چې د وختا جیس ته را کاږي څوک

دا سې د زور سیلۍ را والوزي چې

په بله واړوي د چم کورونه

✿ ✿

کاڼي د غرۀ له سره اورغړوي

چې مخ په لاندې ځي کورونه وران کړي

خو د طوفان د زړۀ نه تاؤ نه اوځي

Scanned by CamScanner

تهٔ چې دَ سیند په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما تسیینې
خو که سیلاب راغی نو بیا به څهٔ وې

❀ ❀

ښځو ته اوګوره چې واړې شلوې
دَ کټ په لنګه ئې بورقه پرته وي
په یوه خپه کړې په ټول کلي کښې

❀ ❀

خو ښه دې خپله خو ویښ مه زهٔ
تا دَ کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ دَ یوې خټې نه ټول لوښي دي

ستا توري سترګې څنګه هېرې کړمه
ما د زړه زم په اوبو هم او وينځه
خو د لمنې داغ مې هغسې دے

زړهٔ چاته سپک کړمه شيرينې زما
د راز خېږه درته ما کوله
خو ستا د خولې يرغولے هم نشه دے

څوک هم د ژوند په خوږو پوه نشي کېږي
لکه د ګلي د تهاشکې مزدوري
څهٔ د اوړو څهٔ د بوټو اورسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چې پرې شل کاله خوارۍ کړې وې
ننه تصویر مې کباړي بازار کښې
په یوه نیمه روپۍ واخستو نن

❁ ❁

تپوس کوه مه، دَ ځوانۍ دَ مینې
خو په سیلۍ کښې بادیوه اوخته
او دَ یو چیک سره ئې تار اوشلوُ

❁ ❁

زما په خپل زړهٔ باندې وس نهٔ رسي
خو چې د رحمه ستا دَ چم په ارخ
تهٔ دَ هوا خپو کښې زنځیر اوتړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک شي عذاب د اسمانونو په لور
لمسي چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي
ستوري مې وریت کړي په چابک د رڼا

❁ ❁

دا د فېشن جهالت هم اووینه
اُ چې الف ته هم کوتک وائي تل
د کتابونو ستال کښې ګرځي مدام

❁ ❁

خوب ته مې نه پرېږدي د تن زخمونه
ژوندے احساس مې تن سره پورې
د ستومانۍ ویستو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسې دَ الفت ساده کې
زړ درله جوړه دَ اوړو پوزه کړې

❁ ❁

سمسړي نه زموږ دَ ښار جينکۍ
که ترې چاپېره ديوالونه تاوُ شي
اوخاندي زړ دَ کوډکې که ښه ته کړي

❁ ❁

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دومره رنها شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
اووایي رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بیا ستا نه ګیلې نه کوم

❀ ❀

تل مې تېر یاسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو ازار
زه په شینشغه ښځه واورېدمه

❀ ❀

وایم چې ښکل دې د تندي کوښې کړم
زړه کښې چې هیڅ د مینې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

Scanned by CamScanner

راته رایاد ستا د لهجې خواږه کړې
اوس چې د هر چا ټیلي فون راشي نو
خدایږګو زما د زړه درزا تېزه شي

❁ ❁

شیرینې زړه دې لاندې باندې نشي
اچې ټوټې تمانچه کرځوي
خدائے شته ویرېږي له هاکۍ د ډزه

❁ ❁

ستا د خپلوۍ ارمان مې هم اورژېږ
خو ساه چې اووته د ګل د زړه نه
نو سر تور سر مې خوشبوۍ اولیږۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدلے نهٔ شې دَ بنائُست رنګونه
تهٔ ګورې ګې دَ فطرت لاسوکښې
دَ موسمونو په فريب تېروځې

❀ ❀

يوه لحظه چې هم هوا بنده شي
دَ زړونو شور دَ غوږ پردې اوشلوي
ما دَ خُشکل طوفان کښې مهٔ ګېروه

❀ ❀

دَ طوفانونو زور په شا تمبوي
دَ محبت يوه نازکه خندا
له تاترې دَ سترګه هم پورته ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته څو چغې هم کوڼکې شي په خوله
دَ اوازونو دا ویجاړ کلي به
دَ خاموشۍ په ژبه څوک پوهیږي

❁ ❁

څوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروې ېېغلي مې نامه اخلي
اوروند واخلم دَ چنار اونه شم

❁ ❁

څوک به دې اوو ژنې دَ خپلې ویرې
او به خورې سر چې ازمرے نه یې ته
هسې غرمبېږې دَ لومبړ بچیه

Scanned by CamScanner

خدا ے شته هیڅ ته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه خو
د خپل رفتار سلسله نه ماتوم

داسې د هر ستوري لټون مه کوه
پام کوه کور دې غرغنډې اونکړې
اورونه کړې د رڼا جامه کښې

د فطرت ناوې څومره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شي د نمر پلوشې
په چا رڼا کړې ، څوک په اور سوزوې

ستا خود سرۍ خو په ماس ګرځوي

که چنګنړي ته هم کوږدن شولې ته

په چم محلت کښې په حلوه اوږشم

❀ ❀

ښېرازه پېغلې دَ وادهٔ نه ورستو

خوند داسې داړوي تپوس مهٔ کوه

لکه کتهوۍ کښې چې کبان پاخهٔ شي

❀ ❀

حد ماتول وي هسې ځان درکول

آخر به ماته شي يو ړز به اوکړي

څو به هوا په پوکنهۍ کښې پوکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل چاله ورکړه دا ښځې غمېزه کښې
دَ خاورې خوند زما په خوله کښې دے لا
زهٔ ستا دَ کوړې په خوږو څه کوم

❁ ❁

اوس که څهٔ وایُم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت نګوي
خپله خندا دَ ګل په وس کښې نهٔ ده

❁ ❁

نو لے چې مار له په مړه غلے شي
دَ غوږ په پرده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوډاګے دے دَ فطرت لاسو کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نهٔ شي دَ څوانۍ زورونه
دَ سمندر دا کم ظرفي اووینه
په یو غورځنګ باندې اسمان ته رسي

❀ ❀

چې دَ بچي ژړا زیاده شوله
زهٔ ستا دَ لارو نه واپس راغلمه
بیا مې ځنګل ته ازمرے اوشړهٔ

❀ ❀

مسافرۍ دومره اساني نهٔ دي
چې څکو ونو کښې دَ ژوند راغله نو
سپوږمۍ ته ګوره نیمه پاتې نشوه

Scanned by CamScanner

په نيمه شپه ستا دَ راتګ انتظار
پروت يم بې وسيله دَ اسمان لاندې
لاړې په ما باندې چلې جوړې

❁ ❁

لوټې مې مهٔ دَ دلاسو په فريب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
داله غلبېل کښې اوبهٔ مهٔ رانيسه

❁ ❁

چې معمولې تبه په ما راشي نو
ويښه مې ناسته دَ پالنګ سرته وې
په سر مې تو له شپه زورونه کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو قید کېږي نه راځي عشق
که دَ ښائست جوبن دې تېر شو نو څه
مړاوي لا نه دي ستا دَ یاد ګلونه

❁ ❁

د ښائستونو ئې بلا واخلمه
چې په دروغه ترېنه هم خفه شم
خوب ورله نه ورځي بیا شپې رڼوي

❁ ❁

ما ئې تر مینځه روغه رانه وسته
زۀ دواړو ډلو خپل دښمن ګڼلم
لاړ په پردي ښار کېږي سراوخوړۀ

Scanned by CamScanner

یو درد بېدلي پښتون ماته وېل
ما دَ مړانې انجام هم اولیدو
ځکه وېرېږمه دَ خپل سیوري نه

❀ ❀

خدایه شته چې مرګ مو هم وړلې نهٔ شي
چې مو شیندل سرونه، لار کښې دَ حق
دَ کربلا تاریخ مو بیا نوې کړو

❀ ❀

راټیټوم دَ اسمانونو غرور
په سر مې توره اوږانده دهٔ خو
دَ سر بازۍ لوبې مې پرېښې نهٔ دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د غریب صحرا کښې نه تېرېږي
زخمي احساس به اخر څرته اوړم
ستا د تصویر سترګه ړنده اوخته

❀ ❀

د حبس نه مړه نه شو شیریني زما
تازه هوا یه اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پوري شوه

❀ ❀

شیرینه دا هم اوربدلے نه شي
ورته چې وېم زما بړقي خوښه ده
زر شو نړۍ او چیچې انګن ته اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړ
پرده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړه باندې تیاره راولې

❁ ❁

ځان تړښه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم ارام ته نه پرېږدې ما
زړدې واده شې چې ترې خلاص شمه زه

❁ ❁

منه دَ طمعې کور خالي وي منه
څه په جرګو باندې صحرا ته دَرځو نو
باران چې راشي نو طوفان ئې اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور د رقیب په خوله باور مه کوه
چرته په خر باندې هم ناست نه دې خو
وائي جهاز کښې مې سورلې کړې دي

❀ ❀

د پېغلتوب مچۍ راپارې نه کړې
بلا موده اوشوه شیرینې زما
چې هرو خوله مې په خوله ایښې نه ده

❀ ❀

د ناوې توب نخرې دې نه منمه
مه وینه پلار کره د تلوخوبونه
اوس خو د شلو بچو مور شوې نه

Scanned by CamScanner

آ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ بنسهٔ ګڼي
خو آزادي مې دومره خوښې دي چې
چرګ چې هم بانګ اووائي بام ته رسي

هاغه خوبونه ما نه هېر نهٔ دي لا
لاس چې به تا په سينه کېښودلو
او کوړکو چرګو به هاکې شاربلې

نور مې ماتم په بې وسۍ مهٔ کوه
ستا په بڼو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستورې په ما پريوځي

که ځي کوانسونه د نظر لیدے وے
نو مشرانو به وېشلي نه وو
جنګ نه بایللے نه ګټلے ښه دے

❀ ❀

نه مې رانیسي او نه ځان راکوي
د مــداري لور ده شیرینه زما
پړے راست کړي پړے راکاږي بیا

❀ ❀

ځي خپه نیولے راته اودرېږي لین
نو د ښائست سپړلي تلوار اونیسي
خدانه بېووش شي چرته کړه اوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېسې سېند خوچاڼ کولے نهٔ شم
یوه دَ مینې سندرېزه چینه
اوبو را اوړې وه اوبو یوړله

❀ ❀

شیرینې خومره زړهٔ راښکون ووېکښې
تا مې مرۍ باندې چاړهٔ راښکله
او ما دَ نوې ژوند تصویر ښکلوُ

❀ ❀

سوچ مې کاوُ خومره بې رحمه دے ژوند
بر بوکه مې کړې دَ سیند په سینه
بیا راله یو لحظه کښې سر ماتوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي دوخو
چې ته راتغلې نو شین یې زما
کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

څهٔ خوندور دَ مینې جنګ دے کنه
زهٔ چې ترې پورته په کوټه اوختم
اُ دَ اسنګن مینځ ته راکوزه شوله

دَ مخ سرخي مې په اوبو لاهو شوې
داسې بدل کړم ازمېښتونو دَ ژوند
لکه چې سرو سره پاره اولګي

Scanned by CamScanner

منافقت دَ ژوند وژلمه خو

نن چې ماشوم بچي په مخ ښکل کړمه

ما وے که ما نه فرښته جوړه شوه

✿ ✿

دَ چهت پکے بې حده تېز تاوېدهٔ

چې ورله مخې له مرغۍ ورغله

ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

✿ ✿

ښهٔ ورته پته ده خو غېږ نهٔ کوي

اُف دَ کوچوان کاکا ټانګهٔ کلي کېږي

هره ورځ څومره حادثې زېږوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر يو امکان مې دَ خپو لاندې دَ ځنو
چې ستا اوبږدهٔ باڼهٔ رابرنډ شي په ما
دَ خپل ايجاد لاره کښې ځنډ جوړ شمه

❁ ❁

دَ لوکو مينې مې ژوند خاورې کړو
چې دَ رنګونو تماشې له تلمه
نو دَ بنائست کلي کښې سپو مات کړمه

❁ ❁

لوبې کوه نهځې درته غږ نهٔ کوم
ستا دَ فريب فريب بنائست نه لوګے
زهٔ دې دَ ژوند په حقيقت پوے کړمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېم که څوک ماته اوازونه کوي
په نیمه شپه رانه خوبونه تښتي
بیا به پېریان بوتل کښې نه بندوم

❀ ❀

چېچې مې د ستر ګو نه راغلې وو خو
چا راته وېل تا ئې صفت کړے دے
څکه په خپل تصوير مئين شومه زه

❀ ❀

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا د رفتار مغه نیولے نه شم
څم چرته څان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زه د خپل ځان نه خوږېدلې ته شوم
ستا پېلتانه مې څکه ملا ماته کړه

❀ ❀

ناوې زما ماته خوشحاله څه شي
کش چې شي تښته مې درزا شي د زړه
د بساېږ و وطن کښې ژوند تېروم

❀ ❀

خپله خپل ځان راتپولولے نه شي
د اباسين چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اوليدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته په تا پاندې مئین یم خو

مینه د نور و سره څکه کوم

د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دی

❁ ❁

ستا لوپټې ځان کښې را نغښتې یمه

چې د سفر په نیت روان شمه نو

د هرې لارې په سر تا او وینم

❁ ❁

زه سر د لاندې را ګوزار نه شمه

نن د ژوندون د کوه قاف لارو کښې

ستا د وجود خوشبوی رقص نکوی

Scanned by CamScanner

څومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده
ته چې په لپو کښې اوبه راکوې
واخلمه اور تنده مې لا زیاته شي

✿ ✿

وائي دَ خپل زړهٔ نه مجبوره یمه
که تهٔ مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زهٔ ښکلوم

✿ ✿

دَ سپو نه ځان خلاصول ګران خونهٔ دي
بس یو هډوکے ورته واچوه نو
دوي به پرې خپلو کښې جنګونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

❁ ❁

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې ویل
توبه، نکړېږي به بیا نهٔ غواړمه

❁ ❁

زهٔ به دَ څهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
د ګلاب پاڼه په کښتۍ شي زما
بیا د سیند په سر هوار ګرځمه

❀ ❀

سمند رونه مې خوټکېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لیدلې نه شې

❀ ❀

زه چې د خپل ښکي ژړا اووینم
هیڅ په ځان پوې نه شمه پاسمه زر
ځان د مور غېږې له دراورسم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما
زه نه ولي یمه نه پیر فقیر یم
زما په قبر دې میلې نه لګي

ځېنځې دې د مینې په خوند پوې نه کړمه
ستا نازبینتوب له سره خلاص نکړې ما
پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

د لوږې تندې نه به مړ شي اخر
ځغې سپین بږیري مزدور ماته ویل
د لوړو ګټې ته خو لاس نه نیسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم دَ ځان سره دهوکه ده یوه
اوږي ږیږي چې مې په خوب اوده شي
لاړې مې تېرې شي زه ساه واخلمه

❀ ❀

وائي زه خپل پالنګ ته ځان رسوم
نوره بېښي ایسارېدلے نهٔ شم
ستاسو کتهونو کښې کټمل شوي دي

❀ ❀

زهٔ له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چرته اوتښتمه
خلق مې وژني که رښتیا وایمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته دَ کور لاره هم یاده نهٔ ده
تا چې ورونه دَ زندان لرې کړل
اوس به دَ زړهٔ دردونه چرته اوړم

❁ ❁

څهٔ که دَ شپې دَ بلا خوله وازه ده
خو زما لارې له راتللے نهٔ شي
زهٔ ستا دَ سترګو په رڼا پسې ځم

❁ ❁

دلته په یو حال کښې هم خېر نشته دے
څوک چې له غاره دَ نفرت راووځي
دَ محبت توره ئې سر غوڅوي

Scanned by CamScanner

را باندې پوه ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه یې پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❁ ❁

تا ته ګناه نشته شیرینې زما
که ازمېښتونو نه په شا شوې د ژوند
چا په توده زمکه قدم ایښې دی

❁ ❁

یو اکاڼۍ ده ټول د مینې جهان
اوږده بانه چې اورکې پاسوي
ستورې په نیمه شپه اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساه رانه اونهٔ ځي ویرېږمه زهٔ
چې ستا تصویر سره خبرې کوم
مانه زما دَ زړهٔ درزا هېره شي

❁ ❁

ځان چې په ما هسې کوڼ کړے دے تا
اخر به خپله لاره واخلمه زهٔ
تر څو به تاته اوازونه کوم

❁ ❁

چې يې دَ زنې خال ته ګوتې نيسم
شيرينه ما باندې راسره غونډې شي
وائي زهٔ سپينه يمه توره نهٔ يم

Scanned by CamScanner

زما تصویر ته په ژړا کښې وائې
د تورو غرونو پناه شوې يې خو
ستا د راتلو خوبونه اوس هم وینم

لور چې اوده شوله زما غېږه کښې
راسره غم شو ما ویل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خبرې اونکړې

ګنې نو ما به څه څه نه وو کړې
خو د رشتو منځ کښې راګېر داسې یم
خوب هم پخپله خوبه نه وینمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب به دې روغه کړي شيريني زما
ستا بيماري که ډېره هم لويه وي
د رب د فضل وړاندې هيڅ هم نه ده

❀ ❀

د ذهنيت نه يې خبر يمه ښه
رقيب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اګربتۍ بلوي

❀ ❀

زه به ورځم د حادثو مخې له
که مې د ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلې نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي د دروغژنو رښتیا
چې په اسمان کښې بجلی برق اوچې
نو طوفاني شپه نوره هم درنه شي

❁ ❁

څسې نه تورې په لمن پورې شي
څو کورونو ته هم سیلاب اوننگي
چې د اوبو وتلو لار بنده شي

❁ ❁

کومه ښکلا دې وایه اوستایمه
ستا اننگي چې مراوي مراوي شي نو
د موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور د سپرلو په ذکر نه ستړي وځم
واړه رنګونه چې راټول شي په ځلے
نو ترینه ستا یوه ادا جوړه شي

❁ ❁

څه خپله لار نیسه پروا مه کوه
ماښکے چې ځي د اوازونو په لور
نو سمندر ترینه کشتۍ ډوبوي

❁ ❁

توره او ډال به غورځولي وو ما
خو چې غښتنې د حالاتو شپه نو
چاپېره پړق د اورکو اوویښم

Scanned by CamScanner

چې د بدن ورېږې دې ښکل کړمه نو
بیا د ګلونو بڼ کښې نه ځائېږم
ما لولکۍ ځان سره والسوزوي

داسې د ګلې د چینې په غاړه
چې ستا ښائست داله اواز راکوي
زما سندرې به ګونګۍ څنګه شي

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
د فرېبونو مرحلې غوڅې کړه
چې زور پرې راشي نو اواز به کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې دَ ګلې او دَ ښار فاصلې
کښې پرانستې جينکۍ را اوځي
او طوفانونه سر راپورته نه کړي

❀ ❀

نمائشونه دَ جلوۀ مه کوې
زمونږ دَ ګلې دا ګچه کورونه
دې طوفانونو ته دَ تيښتې نهٔ دي

❀ ❀

څوک تر هغه ستر ګې پرانستلې نهٔ شي
زمونږ ه چم ته دَ سندرو په ډاډ
هوا راوړي دَ لوپټو سېلونه

Scanned by CamScanner

ته چې ریموټ باندې چینل بدلوې
شیبې یې دې سوچ کښې راګیر شمه زهٔ
دا سلسلې دې رانه ورکه نهٔ کړې

❀ ❀

اوس مې تصویر هم پېژندلے نهٔ شم
پر دو درشلو مې نظر یوړلو
زهٔ دَ خپل کور په دروازه تېروځم

❀ ❀

ا دَ باران شپه دې جوړه هېره کړله
کچه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما دَ کور زنځیر شرنګوُ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اک یوازې ناست یمه زهٔ
دَ کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په سترګو څوک لاسونه نهٔ ږدي

اووائي ستا خبرې نهٔ ختمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
ځم چې کونترو ته دانې واچوم

بې شکه ته يې زما وهم کنه
خو زهٔ په هیڅ هم باور نهٔ کوم
ما دَ ګنجې لاس کښې ګومنځ لیدې ده

Scanned by CamScanner

ما په مرۍ د غوا چاړهٔ رابښکله
خو چې مې ستا اوښکو ته پام اوکړو نو
خدایه شته زما نه کلیمه هېره شوه

❁ ❁

زهٔ به د درېو پورې هندسې شمارمه
تهٔ که د خپل مدار نه اونهٔ وتې
د خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❁ ❁

وایم چې شل ډزې دې زهٔ اُولم
توره چې لاس کښې د دښمن ورکوې
بیا ترې د سر خیر و نه غواړې څله

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بسُ په اخلاص راسره مینه اوکړه
زهٔ په ګواښونو درکو نهٔ مرمه

❁ ❁

زهٔ په الوتې لولکۍ پسې تلم
لا رانیوه مې چې آزاده مې کړه
ما دَ مرغۍ خوله کښې مُلتې اولیدهٔ

❁ ❁

اوس مې داخور وجود راتول ښکرم
چې ځانځ پکښې ولاړه وې ستهٔ
نن مې هم هاغه ائینه ماته کړه

Scanned by CamScanner

ذرې ذرې شي د ښکارۍ ټوپکه
ساګانې اوځي له تنکو پېغلو نه
ته چې د زاړو په سېل ډزې کوې

❁ ❁

خدای شته چې ځان به په خمار اوچیم
خو که مې یاد وي د ښائست مېس منې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه ږدمه

❁ ❁

هر څه چې کېږي خو لندن ته نه ځم
د خپلې مور یوې خندانه به زه
د غني شل پي. ایچ. ډي. زار کړمه

دا حادثه هم معمولي خو نه ده
پېغلې چې ما سره تصوير وېستلو
ګوره زما کېمره کښې ريل ختم شو

❁ ❁

ګام تر پښه ځنګه په خفګان واړوم
لکه د بُت مې ځان ته کلک اودروي
يوه لحظه کښې د پېړو قيصه ده

❁ ❁

شيرينې تا چې ورته ګل لره کړو
سينه خونړې شولو، په واک کښې نه دے
د ګلي سره خوله ماشومان ړوبوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه راغلې یمه ستا کلي ته
شیرینې هیڅ رانه تپوس مهٔ کوه
ما دَ خپل زړهٔ دپاسه خپې ایښې دي

❊ ❊

سر چې مې غوڅ کړي نو شیرینه زما
وایې زهٔ دا دَ وینو کرښه ګورم
چې دَ دریاب اوبه ئې چرته اوړي

❊ ❊

وه لېونیه له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سیلۍ الوزي
په تا به لاړه کښې لمن واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ستومانې لږه ویستل او غواړي
هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړي وجود
دَ ګل خندا هم حادثه ده دَ ژوند

❁ ❁

شیرینې اوس اووایه څه او کړمه
ما دَ خپل زړهٔ دَ غل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بیا هم اوازونه کوي

❁ ❁

پرېږده چې دغسې دې خلق رټي
درته به کُفت قدرې چاکړے نهٔ وو
خو ستا په خوله کښې هره ژبه نشته

Scanned by CamScanner

اوس مې تنکۍ غوښتنې وس کښې نهٔ دي
که تا پرې سترګې راوېستلې وې نو
داړه به دومره په سر نهٔ ووختې

دا سادګۍ ئې نشې تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې بنګلې جېنه
دَ لوپټې دَ لاندې ځان پټوې

پلار دې زما بابا ته بنه کړې دي
که تهٔ زما په خوله باور نهٔ کوې
درشه دَ مور نه دې پوښتنه اوکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره وړاندې نه پرېږدې ښه ده
داسې چې بوسو کښې اوبه بوځې نو
هسې نه ورستو ترې لانجه جوړه شي

❀ ❀

تو پو نه ښه نه وې نادانې جینۍ
که لاس او خپه دې لږه هم شي خطا
بیا به دَ سترګو لګېدو نه اوځې

❀ ❀

دَ کلي دا دستور مې خوښ نه شولو
پېغلې کټوې په نغرې پرېږدي او
دَ ګاونډې کره تنور لمبه کړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې اننګړ کښې به چړقاؤ کوو تا
او زۀ به تاسو کره درغلمه
نو څو مره خښې به ترې جوړې شولې

✿ ✿

په زړۀ کښې ځان سره کرم ربېمه
دې کښې به خاورې ستړګې ورشي زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوي ستا

✿ ✿

خاورې څوک پوسې شي په خوند ونو درګوند
زموږ وطن کښې چې سپړلي راځي نو
لوبړه د مینې په اوګو سورۀ شي

Scanned by CamScanner

د سیخکو غونډې ژوندون دے زما
توره تیاره کښې پلوشې وېشمه
د ګلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❁ ❁

نن یو سپین ږیري په ژړا کښې ویل
لو نه مې تښتي ایسارېږي نه اوس
بیا به طوطیان په کور کښې نهٔ ساتمه

❁ ❁

خاورې به وده زما قام اوموي
اونه چې هم دلته راپورته کړي سر
زلمي يې ځانګې په تبرونو وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا خو دې ستړګې غوړېدلې نهٔ دي
دَ ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

❁ ❁

دَ ژوند یوې غرمې دې زور اوبهٔ کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا دَ زنې خال تازه دے

❁ ❁

یو دَ اتیا کالو سپین ږیرې بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاسو کښې تسبې اړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې د سیند په غاړه ناست یمه زړه
او د اوبو چپې راتاوُ شي له ما
وایم که ستا د زړه دړزا تېزه شوه

❀ ❀

ستړې چې مانه اړولي دي تا
زړه د ساحل طرفته زور کومه
خو د دریاب چپې مې ځان سره وړي

❀ ❀

نن خو مې ټول بدن دړدونه کوي
شیرینې غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانۍ مې د وجود اووتي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ گل فروشه ، زهٔ مئین د گلو

ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے

تهٔ په شپېلۍ زهٔ په شپېلو پسې ځم

❁ ❁

اوواڼې دا فضول خرچې نهٔ منم

هاغه مېړمن مانه خفه ده په دې

هفته کښې دوه ورځې پاڼې خورمه زهٔ

❁ ❁

ساده جینۍ ږې هسې ځان ولې خورې

هغوی د شمعې وجود څهٔ اوزغمې

څوک چې په ګلې کښې سکارهٔ پټوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې
څومره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شیشې خېژوي

لمبې د ژوندون نه ونښتې نه پېژنو
خدای شته چې سل کاله په ورستو لاړو
موبز چې یوه کښته کهړی وړاندې کړه

دا بې حسي به مانه ساه اوباسي
د ژوند احساس پکښې غور څنګ نه کوي
ستا د څوانۍ تصویر په خوب اوده دے

Scanned by CamScanner

رو رو مې تا نه اعتبار پاسېدهٔ
ستا محبت هم اخباري بيان شو
د پروف خامې پکښې بلا ډېرې دي

د ژوند په داسې مرحله کښې يمه
هر يو ماشوم چې راته اوخاندي نو
زما پرې مينه د بچو ماته شي

چې يو طوطي مې بنديوان اوليدو
ويل مې ګير جوړ په پنجره کښې شومه
رب دې وزرې د چا نهٔ پرېکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوږې ورېځې راشي
ماته دَ هاغې چم قيصه ياده کړي
چې اوسېدونکي ئې سېلاب اوړي وو

❀ ❀

خدائے شته دَ کور مې دروازه نشته دے
خو زهٔ راګېر په دې غرېب کښې يمه
چې هواګانې ماته ور ډبوي

❀ ❀

زړهٔ مې درزېږي چې ئې اونهٔ وينم
دَ سميّه او دَ نعمان مينه مې
په خپل حسّان باندې هم ماته نهٔ شي

Scanned by CamScanner

په خیال او باسه ستومانۍ شیرینې

څه بې حجابه دي د نمر پلوشې

ستا تصویرونه په دېوال جوړوي

❁ ❁

درنې وریځې په اسمان شوې خورې

اوس د ځنګل نه په تلوار را اوځه

دلته د تندر غورزېدو ویره ده

❁ ❁

اے د رنګینې لوپټې مسېمنې

ته چې اوده یې او سیلۍ والوزي

وېرم که هندو رانه کشمیر یوړلو

د ګودرونه د ښائست بلبله
چې د اوبو څاڅکي را اولي په ما
نو چار چاپېر په ګلي اور پورې شي

ته که سوره شوې د هوا په اوګه
خو د اثر نه مې وتلے نه شي
زما د اس رفتار به تالاندې کړي

زه چې سر تور سر جينکۍ اووينم
په زړه کښې ځان سره کرم ريبمه
د وخت طوفان به مونږه چرته اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له زما دَ سوال جواب راکړه ته
مېړمنې نيت که دې صفا وي دَ ېيېن
بيا په وېښتو ولې حضاب لګوې

❀ ❀

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو
داسې شو وران لکه درياب دَ کلي
ګېډه کورونه په اوبو لاهو کړي

❀ ❀

ځان مې په اور پورې نيولے دے بس
که زما سوی مې ته پام نهٔ کوې
ما سره هيڅ نشته ثبوت دَ مينې

Scanned by CamScanner

مینې د زړې مازیګر ګرېوان ژړا
تا چې سپینې پوړۍ را اخلت کړمه ته
پوه نه شطلمه کېږي ژوندانه تشه نه شوه

❀ ❀

غم زما زړه داسې خوږېدلی دی
ډېرې چې ځان پاندې خوار کړي دي
خو د خندا هغه چې زده نه شوله

❀ ❀

د غه احساس په پوهه اوښکې ما
پېغلې چې هسې هم تندې کړوي
وایم که ماشه سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زهٔ مرمه خو خوا زهٔ به وېشم
یوې کمزورې دَ انار اونې نن
یو زور اور طوفان په شا تمبوو

❀ ❀

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېشتې نه چې مفلر جوړ شولو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❀ ❀

دغه علت به تر پته خنګه اوځي
دَ بېدارۍ نغمه چې وایمه زهٔ
زما دَ قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګوريږ پام به کوي
بيا به خپل ځان راټول لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئينه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکاري قطرت به ما ړوبوي
چرته چې اوويښم رواني اوبهٔ
وېرم که په زانو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې به مروړې بيا، خوښې به نهٔ وي
زما رقيب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګي په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند دَ بقا دَ اندیښنو مېوه ده
که دَ تخلیق شعور بېخي نهٔ لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دي

✿ ✿

دَ موسمونو جبر او خوړې جوړه
دَ بنار پخه بنګله چې، تهٔ پرېږدې او
دَ کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

✿ ✿

نو دَ کېبل تارونه مهٔ خورَوه
زما دَ ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار د ے ګوري پام به کوي
بیا په خپل ځان راڅو لو لے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکاري قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اووینم رواني اوبهٔ
ویرم که په زاڼو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګوري
وه لوګیډ په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د بقا د اندېښنو میوه ده
که د تخلیق شعور بښي نهٔ لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دي

د موسمونو جبر او خوړې جوړ
د ښار پخه بنګله چې ته پرېږدې او
د کلي شاړ کور ته تړې کړه کوې

نور د کېبل تارونه مهٔ خوروه
زما د ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا د تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

له دې دښونو نه بهر راوځه
لا که خبرې يې زده کړې نهٔ دي
دَ خارونې مخو که مهٔ پرېکوه

❀ ❀

چې په ځنګل کښې په ما شپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو منځ کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې را يادې کړمه

❀ ❀

خدايه شته زما دغه مطلب خوښوو
ما چې در ياد کړو دَ مشکنو امېل
په تا نرۍ نرۍ خوله راغلله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان ګاڼه کړو
لاس کښې مې هیڅ نشته شین یې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زه

❀ ❀

ستا سادګۍ مې زړه وړي. لېونۍ
ته له هغوي نه د خپل طمع کوې
څوک چې مدام ګلې کښې سپي جنګوي

❀ ❀

د انتظار لمحې قیامت وې ګلې
زه داسې څاڅکې څاڅکې ویلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونیسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ئې زما د پاره کور پرېښے وو
اُ لېونی دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

دَ دواړو روغه اوس بلا گرانه ده
لاړه دَ ژوند ترې بیله کړې ده ما
وخت په یوه ځې زهٔ په بله ځمه

نن یو بوډا ته اُیسنې اوویل
ستا دَ غوږونو ویښتهٔ هم سپین شوخو
اوس هم دَ پېغلو په خندا تیروځې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د صحرا غریب کبنی ژوند تېرو

خاورې سمون او خوري کارونه زموږ

ناست یو مدام له شګو پرې غرو

❀ ❀

نه زور منو او نه زیات کوو موږ

واوره د امن په غریب کبنی ورکه

موږ ته د باز مښوکې نه پرېکوو

❀ ❀

تازه تازه وي د دالان سپورې ته

پازه ئې مراوي کړي د نمر پلوشې

بیغلې زموږ د مینې پلانې غونډې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کوم یې د ځوانۍ رنګونه
زه د فطرت ناوې د لاسه نیسم
او په ډولۍ کښې یې د خیال کېنوم

❀ ❀

شیرینې کړم د کلام لارو کښې
چې ستا د ژوند غمې رایادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

❀ ❀

او منه سر به دې د خپو لاندې کړم
په هغې فریب کښې راګېر به سه نه
زه د مارانو نسل ښه پېژنم

Scanned by CamScanner

که یو څو ورځې وي برداشت به کړم
زه دومره لویه سینه هم نه لرم
چې تل به ستا ماشوم له پېر ورکوم

❀ ❀

زه د ګناه بازار ته هم تللې وم
خو چې د مور اوښکې رایادې شولې
توبه مې اوویسته واپس راغلمه

❀ ❀

لار پکښې نه مومي د نمر پلوشې
تازه هوا پکښې بېخي نه لګي
د ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تنشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښې د پښتو چړتو وي
د تبار درزيان چې درله ناپ اخلي

❀ ❀

د ابادۍ پکښې درک نشته نګي
د ښر مغانو اوازونه اورم
په ما په دا سې ځاے کښې شپه راغلله

❀ ❀

اوس زه د کلي په ناموس باندې مرم
ما چې مې لوربنکل کړه په دواړو مخو
يو د رنا سيلاب کښې ورک شومه زه

Scanned by CamScanner

دَ پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
دَ ښائستو نو دَ سپوږمۍ انتظار
زما په څنګ تورې حلقې جوړوي

❁ ❁

ستا په يادونو کښې مې ژوند خوندي شو
دا دَ درياب دَ سر نقشونه نهٔ دي
چې حادثې به ئې دَ ځان سره وړي

❁ ❁

شيرينې ستا خو ځلوبه خوبنې وي
چې خپلې بدې ورځ ته اوګورمه
نو زما سپوږمه نمړۍ هم اونغلي

هيڅ پابندۍ چې په تا نه لګوي

مخې کښې هره وکې راوستلي دي ستا

ته د خاوند ازاد خيالۍ يوړلې

❀ ❀

منم چې ته ما سره مينه کوې

خو زه دې بيا هم خپلولے نه شم

ستاسو د کور چار ديوارۍ نښته دے

❀ ❀

هيڅ ازادۍ راته حاصلې نه شوې

وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو

مونږ ه په يو بل اعتماد نه کوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېښل خېلو همزولو ته نن
چې د ښکارۍ د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کېنې خوب اوکړه

❀ ❀

ته د کابل يوه ساده پېغله يې
زه خوشحالېږم چې نزدې راځې خو
څه! د بابا په زړه دې مه پرېکوه

❀ ❀

د ښار مېرمنې ته خبر يې که نه
د يو مزدور ستړے ستومانه وجود
څو مړه دمه شي چې ستا کورا وينې

Scanned by CamScanner

چې منډې ترړې مې دَ ژوند سترې کړې

سترګو ته ستا تصویر راوړاندې کړمه

زهٔ دَ وختونو له چکس نهٔ اوځم

❁ ❁

اوس زهٔ پخپله په ځان شک کومه

ټول راته وائي بدعمله يې تهٔ

مېنې زما دَ ځیګونه ورانه کړه

❁ ❁

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې

خو تا زما دَ لاسه لاس راښکلو

اوس زهٔ په کوم تاخ کښې لمانځه واچوم

په شرق دې اولګي رسمونه د بنار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کېښې ميلو اوليدۀ

❀ ❀

څومره بسياره دے درياب د مينې
وېم که ما تخت د سليمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله ټافي راکړله

❀ ❀

د يوې پېغلې به وسې مې وژني
تنده ماتېږي نه زما د نظر
ناوې که ټوله د کالو ډکه شي

تهٔ راته خاندې خوشېرينې زما
د ژوند له خېږ نه مې باور پاسوې
ستا په کمځوکينې چې ګلاب مړاوي شي

❁ ❁

د هر سپېلي د موسېدو نه غمګينې
مونږ د نختر د اونو کُر کړے وو
ددې سړک غاړې خالي ولې شوې

❁ ❁

بوټي چې دي لن هم په اوږدو پرېوځي
لکه د چړګې اوازنه کوي
تهٔ د تخليق عذاب زغملے نهٔ شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساختني له يې ته
سترګې له تا نه څکه نه اوباسم
چې دغه سترګې دې ويستل غوارمه

❁ ❁

زر ده چې شاړې شي چړې د کلي
اوس که زلمي چرته يو ځای اوينم
خپله درنه او د بل سپکه وانې

❁ ❁

سر تورې مه راځه زموږ کلي ته
تا چې په کومه زمکه خپه اېښې ده
هلته د خلقو نه ځاې اوتې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله یاندې دَ ژوند زېرې دے
هلته چې ستا سترګو اننګې اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

❀ ❀

دَ ښار بې حسه مرمرینې پېغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونیسي
وېم که خوک بُت دَ سومنات لامبوي

❀ ❀

یوې ښارۍ راته سنګوکینې ویل
تا ته زمونږه دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جینۍ خرابه نهٔ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر څپې شمارلې دي چا
زما دَ غم مانه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځې

❀ ❀

اوخاندې ماته لېونۍ اووائي
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نيسم
دَ غرهٔ لمنه کښې چينې را اوځي

❀ ❀

دَ احساساتو ژبه مهٔ کونګوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا ګسرامکانې ضرورې نهٔ کښې

Scanned by CamScanner

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زرګونو کالو لار سر کړله

✿ ✿

خنګه به حق د چارا لاندې کړمه
ما د ریل ګاډي د پایو منډه کښې
د یو مزدور د سر ټوټې اولیدې

✿ ✿

جوړې زما ضمیر په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانو نه کښېږي
خو د خپل ځائے نه هړو ړق نهٔ وهم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له يې نه راوړمه ورزم کوي
تا چې د سود په مال خيرات کړې دې
په ما حرام شه، د خنزير غوښه شه

❁ ❁

لمسي بې ځايه انديښنو اوخوړي
ګڼي نو ستا نه کړي چا پسې شيريني
قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دې

❁ ❁

تبه که ستا سر ته ختلې نهُ ده
پرېږده د مينې په جواب کښې به تا
د خپل کاکا زوی ته کښل نهُ کول

Scanned by CamScanner

اُف څه ټپه شیینه وائي
دَ هائیکو څو ږې جواب نشته دے
څوک دې اظهار غونډې غزل اولیکي

هره موقع دَ لوبو ټوقو نهٔ وي
کار چې وران اوکړي نو څرې مهٔ کوه
هسې نه تاله پهٔ مړی غلے شم

زما ناموس له هر څه مخکښې دے خو
دَ خپل قامت پروا دې هم اوسکړه
دا مې پهٔ کم فهم کښې تصویر ځایوي

ما درته خپل خوږ زړګی دے خو
دومره را اووايه څښتن يې زما
ته مې د ژوند جواز په څه رد کوې

❀ ❀

څه ليونتوب دې خپله لاره نيسه
ته ورته ګوښې ورستو کېږې ځله
سپي به په تا پسې زغيږي اوشلوي

❀ ❀

چاپېره ګورم او قدم اخلمه
زه د ناموس ساتلو غم کښې مدام
تل د ښکارې د سترګو لار څارمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څڅک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولي
بیا آخر ښځه ځان ته وائي په څه

❀ ❀

اَ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله ګوټکه شوه
اوس دَ طوطي په شان خبرې کوي

❀ ❀

وېم که څوک مایاندې کوږې ورَوي
دَ پښتنو ښځې چې اوویښمه
دَ ډکې ډکې دپاسه خپې واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شیرینې
بېښې په تا باندې اثر نشته خو
کل دي په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

❀ ❀

یو پنجابي راته پېغور کوؤ چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سیکس موضوع باندې خبرې کوي

❀ ❀

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسونو پرتې
چا جوړ دَ خپله کوره غلا کړې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کائنات دَ زړهٔ درزا، یمه خو

چې ستا دَ سترګو رڼائي ته شي

وایم که غار کښې دَ تیرو بندي یم

❀ ❀

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک یم

شپې یې ماته لیونے مهٔ وایه

دا خو زهٔ ستا بې وفایې یادوم

❀ ❀

ستا دَ فریب له ژوند نه مرګ ښهٔ ګڼم

دَ سمندر څپو ته ځان سپارمه

خو دَ کاغذ کشتۍ کښې نهٔ کېنمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایځکو ناوې خبره واوره
اوښکه زما دَ بدن تږوله وینه
خو زما قام ته اورکي پرېقوره

❀ ❀

شپې یې رب دې په امان کښي لره
ستا به دا اوښکي له پېښو اوچې شي
خو زه به ښاخکي ښاخکي ویلې شمه

❀ ❀

دَ موضوعاتو لمنځ کښې نښته خو
ستا دَ بناسُت لمنځ چې نهُ پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غوارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر ماښځه نه پس دعاغوارې دا
ماتې ئې کړې ربه دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

❁ ❁

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه
بیا دا سې ما یاندې راټیټه نهٔ شي
کښي نښته کښې به دې سر پورته کړم

❁ ❁

دَ ښار او بو درنه لشه اووېسته
شور چې شي ساز، په سوره ننوځي
تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې په سترګو باندې ښنه نه لګي
ستا ځانګېدلې پرتو غاړې خاورې شه
د مخ سرخې دې په اوبو يوړلې

❁ ❁

ته چې ځې ځې خبرې کوې
زما جانان زما نيازبين ښکيه
ورم چې په دوارو مخو ښکل کړمه تا

❁ ❁

اوس راته خپل زخمونه ښائې ځله
چې په يو ځائې کښې ګړ ورځې جوړ شي نو
بيا پکښې هر څوک په غونډ سکو لګي

Scanned by CamScanner

اوس به سنګار له دځان چرته دروې
تا چې په کاڼي زما مخ ویشتلو
نو ائینه دې د کوږ ماته کړله

❀ ❀

پوزه دې پرې مه شه د قام لېونیه
دا ته دکلي په دې شاړه لاره
اووایه هر مازیګر چرته زغلې

❀ ❀

دَ ژوند دَ هرې کشالې سمون وي
لږ به دې ماته انتظار کړے وے
دومره دَ لوے توپ ضرورت خو نهٔ وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ د مینې

ځان راته خدایګو شاهزاده ښکاره شي

ما چې شیرینه په پښتو وس اولې

❁ ❁

دغه شعور ورله ورکړے دے چا

ښکاري چې کوته په کوترې کېږدي نو

پس شي له اونو نه مارغان والوځي

❁ ❁

ما د تاوان سودا خو نهٔ ده کړې

وُرک چې د زلفو په ځنګل کښې شمه

د بینا سُتونو خزانې اوموم

Scanned by CamScanner

د ښائستونو خوب که هم اووینم
د ازغکو ترنځې اوبه اوڅکمه
لېنځې د ځوانۍ په خوبونو پوې نه شومه

د مورولۍ جذبه دې ستا یمه زه
ته چې پردې ماشومان هم اووینې
ستا له سینو نه د پیو دارې اوځې

د کور کارونه درته پښو پراته دي
غریبه پېغله یې سنګار مه کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ناروا پېغله ده ماته وائي
ستا په سینه به ګکوم منګولې
خو داسې کلک رانه مروند مه نیسه

❁ ❁

زېړ کې زېړکې، سلګۍ سلګۍ شیرینې
ما د پېښو پنجو کښې خوب لیدلو
چې ښې ځانو راته خولې وازې کړې

❁ ❁

ستا د رښتیا خبرو تاب نه لرم
نور دړله مخې له درتلے نه شمه
زه به د کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نه کړي
څو مره وير بړي په ځان، خورم خودي نه
يو څو شيبې کېته، شيبې دې بس

❁ ❁

مينه رښتيا د بدن وينه اوڅکي
لا ستاد کور مخې ته ناست نه ، ومه
زړه مې ستومان، ځې مې مېږي مېږي شوي

❁ ❁

څه ليشتينکې مخ دې ورک شه، زغله
ا د چينار چينار قامت مېرمنه
تا په کمڅو کينې او بزانده نکړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَ مينې نهٔ رد کوم
خو ما چې چا باندې باور کړے دے
هغهٔ مې ستر کو ته راتجهٔ اوړې دي

❀ ❀

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار
زهٔ په ستائينه دَ ګل څهٔ اوکړمه
چې خوشبوئيانې رانه لار بدلوي

❀ ❀

تورو ځنو راکښې لشې پرېښې دي
اوس چې اوږدهٔ بانهٔ رابرندشي په ما
زما بدن باندې وينستهٔ اودروي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خوايږه خوايږه راګوري مدام

دوه قاتلاني دي راځي راپسي

ځان له دَ چا په توره سرغوڅ کړمه

❀ ❀

دَ ستر ګو تور دې دَ غزل مطلع کړم

داسې را ټول را ټول تقسیم شومه زه

لکه دَ کاڼي په منځ نیم شومه زه

❀ ❀

دَ آرام سپوږمۍ مې حلواق تېر وي

ډېره که اونه دَ صحرا ګوره دَه

دَ ژوند په لاسو کښې دَ مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هاغه ګودر سپوږمۍ دَ شال چړته دے
چې ستا په مخ، زما په زړهٔ مېشته وو
او وایه ستا دَ زنې خال چرته دے

ددې ماحول جادو کښې ګېر نهٔ شي
چې دَ هوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چېچي دَ سمندر تېږي شي

راشه په ساه ساه کښې مې ستا مېنه ده
ستا که باور نهٔ وي زما په ژبه
زما دَ زړهٔ درزا ته غوږ اونیسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکښې مابنام تصویر جوړوم
چې ستا څوانۍ ته درنژدې غوندې شوم
زۀ دَ لمبې دَ سر لوګے غوندې شوم

❁ ❁

ستا دَ ښائست خمار چې چلې دے جوړ
ګنې که زهر ئې په تن کښې نۀ وي
دَ اباسین په خوله کښې ځګ ولې دے

❁ ❁

سیلۍ چې کلې کښې راوالوتله
چرګو وزرو کښې راټول کړه بچي
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

خفه په خپله تنهایی نه یمه
خو ساه مې اوځي چې د کور او نه کښې
زه د مرغۍ بچې یوازې ویښم

❀ ❀

د اوریسنتهل بلاک په اوږدلان کښې
زه چې په هرې زاویې ګورمه
د قاتلانو سترګو شیش کښې یمه

❀ ❀

د غم چپې د سړې مخې ورانوي
د یوې مور ژړا لیدلې ده ما
اوس د مرغانو بچي نه رانیسم

زما اواز به دې زړهٔ ټق اوچوي
ما په شوکېس کښې اېخودلے نهٔ شي
خهٔ ډيکوريشن پيس خو نهٔ يمه زهٔ

✿ ✿

سم راته ښکارې دَ پښتون ښځې دې
اول دې ماته رابېره کړې او
روستو بيا راشي تا په شا ټپوي

✿ ✿

زما دَ مرګ نه سترګه نهٔ رپي خو
چې حادثې لاره کښې اووينمه
نو دَ جهاز نه په چترۍ دانګمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټکیا وي ټوله ورځ کاروانه کوي
خو دَ جذبو په ژبه نهٔ پوهېږي
ما دَ روبوټ سره وادهٔ کړے دے

زما کتاب چې جینکۍ اولــولي
اوواڼۍ دا زلمے به چرته وینو
دهٔ خو زمونږه نه ښڼې ویستې دي

لوړه دَ مینې په مرۍ غلې شوه
ماته ئې سپوره ډوډۍ کېښودله
ښغلې ښځېله پراټې اوخوړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې مه څه دغوبل مخې له
بېغې له مېنځه تر ینه ځان او باسه
چې تماشګیږ د غنبې مېنځ نه اولي

❀ ❀

د ژوند پایه څه ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصویرونه دي خو
دواړو کښې هیڅ مناسبت نشته دے

❀ ❀

رانه یه ساه دېره په سخته اوځي
وړنے چې ما نو د نیاځست مېرمنې
بیا د کلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې ګته او تاوان اوګي
دَ ګل ورېږي چې پېکېږي اور اخلي
دا سې وطن دې په سېلاب لاهو شي

❀ ❀

زما سینه کښې ئې خپل سر پټ کړلو
زړهٔ ته مې نوره هم راجخته شوله
وئېل ئې مهٔ ځه ما پرېږدیان وېروي

❀ ❀

دلته دَ هرچا په تندي ګوښې دي
ژوند ته هسې چې دَ خندا ورېږي
زهٔ دَ کاغذ ګلونه هم نهٔ ګنړم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همّام دے که سعود، اسامه

که فائقه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دي

❁ ❁

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مور غاښ شهید کړے دے ما

❁ ❁

رانه غزوه دَ بدر هېره نهٔ ده

که اُخرې ساګانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لار کښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ خپره پېغله نهٔ یم خوشحالهٔ اوکړه مه

ستا په لاسونو کښې چینجي اونښي

په خپله مور هم گوزارونه کوي

❁ ❁

ډېر لوی کړاوُ غواړي یو والے د سوچ

خېر که مې ښځه په مزاج نه رسي

زهٔ خو لا مور هم پېژندلے نهٔ یم

❁ ❁

زهٔ د خپل قام دانشوران پېژنم

زما په سوال به غلي پاتې شي تول

او د سگریټ نه به لوگی پورته کړي

Scanned by CamScanner

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مرۍ په سوي
اسمان د ستورو اديره خو نه ده

✿ ✿

کم اصلي ښځې نه دي او ساته رب
خدائے شته که مړه ئې کړي خو نه سمبړي
د سپي لکۍ به د چا پلار نيغه کړي

✿ ✿

ما چا له سترګې توري کړي نه دي
پېغلې زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پورې کړي نو ژاړي څله

پېغلې وېيل لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په چا سپېنزې دَ موټر مالکان
بیا به زړهٔ لفټ دَ چا نه نهٔ غواړمه

✻ ✻

دا څنګه ښهٔ دَ غاړې غوړشي زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زړهٔ چې ماشوم ې لور له پرق ورکړمه

✻ ✻

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سپېزلې ده چا
ما دَ دریاب په سر ایرې اولېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه خوبونه تبنتولي دي تا

داخه پیرِیان دربانديٍ ناست دي اخر

په نیمه شپه چې ستانه چغې اوځي

❁ ❁

ځکه زهٔ ستا په خوله باورنهٔ کوم

که تاته یاد شي نازنینې پېغلې

تا به مین کاتوکینې تېکي کوله

❁ ❁

بې ځایه ویرې مو ځوانې خاورې کړه

سرته رسېږي نه کارونه د ژوند

پېغلې راځه چې دواړه مینه اوکړو

Scanned by CamScanner

منم خوږې اوبهٔ دي مخ سپوږې دي
خو دې پړاوُ ته دَ راتلو نه وړاندې
دړې مې دَ خپله ځانه اور وېستے مے

تا چې زما تصوير په مخ ښکل کړلو
وينې مې ټول بدن کښې جوش اوهٔ
سمندرونه مې دَ خيال سپوږې شو

په شوګيرو باندئ ستومانيوُ اوس
بيګاه مو ټوله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل دَ زړهٔ حالونه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نشته دے
دا خو سپوږمۍ خپله ځوانۍ تاسره
یو څو ساعته امانت ایښې ده

❁ ❁

دَ ګوګو پړښ دې سېوا دے بلا
ساده جینۍ اور ورته مهٔ تېږوه
په چم ګاونډ کښې چرته بم اونځوي

❁ ❁

زهٔ بې وسۍ باندې یقین نهٔ لرم
دَ خپو دَ لاندې به ئې زمکه خو وي
که دَ غریب په سر اسمان نشته دے

Scanned by CamScanner

پېغلو سيندونو ته منګې مه اوړئ
څوک ساه لرونکې ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبه بوړ بوړکې جوړوي

چې پرېښېدلې ځې زما اوويني
نو په خندا اووائې ژاړې څله
راځه چې زه درله ژبې ماته کړم

دَ بد نصيبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شيرېنې
دَ طوفانونو علامې ښکاره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر یو ګل دَ زړهٔ سندره یمه
دَ خپل احساس په درته څهٔ وایمه
ستا دَ ساګانو دَ ورِموونامه ده

❁ ❁

چې منړې ترړې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه ېکښې په سر اوګي
لارو کوڅو کښې ورنغږي مهٔ کوه

❁ ❁

تورو شپېلو نه چې لوګي پورته شي
ویمه که ورځې مې دَ وادهٔ ده ګنې
زما یاران ما په پالنګ خښړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سرې نښتې دې
چې دَ چا څه زړه غواړي هاغه کوي
چرګه یا ګنګ اووایې چرګ ها واچوي

❁ ❁

زما سندرې خوندې کړي دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نژدې نه شې میراته یه شې

❁ ❁

زۀ په خپل ځان کښې راتولېږمه نه
نن دې جوړ خوب دَ بېغلتوب اولیدۀ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
کوروبه هر څه چې وي، غم مهٔ کوه
او خاندہ کلکه راتږغاړه وځه

❁ ❁

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
کنې نو میاندې خپل بچي ولې خوري

❁ ❁

ستا دَ پېښو شرنګ چې واورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زه يو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زه هندوانې سره شو ملې نه ځکمه

❁ ❁

د سامري نسل او سېږي دلې
که يې په خپلو سترګو هم اووينې
د څخې اواز يې به غوږ نه اورې

❁ ❁

دنګې ځوانۍ دې د اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زه
نو ستا عظمت راته راورانده شولو

Scanned by CamScanner

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه
ستا تصویر ونه په ګلدان کښې ږدمه
څه لېونی زهٔ په البم څهٔ کوم

❁ ❁

دا خوب به نهٔ وینې چې ښکېل به شمه
له څانګې چې مې الوځوې
یوه مرغۍ یم پوره سېل به شمه

❁ ❁

زنځیر موګے، موګې زنځیر اوخوړهٔ
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړهٔ
نن دې ویښو رانه تصویر اوخوړهٔ

راځه که ځې ګنې په مخه دې بنه
دومره مې زور په زړهٔ کښې پاتې نه دے
چې اوس به زهٔ تا ته جولۍ نيسمه

❀ ❀

په خط کښې ليکې جوړې هېره دې کړم
بلا زورلے يم دَ مينې تبې
راشه زما دواړه وخکی اووتل

❀ ❀

ته په خوراک کښې ولې خيال نهٔ کوې
لاخو دِ شپږ مياشتې هم نهٔ دي شوي
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې په خواږه ده دراولم
دا ستا ځواني که د صحرا تنده شي
نو زه به اوبه د کجورې شمه

❁ ❁

څه که یې ځلې کړو د ژوندون حادثو
زمونږه زمکې، اسمانونه یېل دي
تاسو خبرات غواړۍ مونږ مینې ویشو

❁ ❁

راسره دومره مینه هم مه کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مره کېږه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیریني دېر زر به واپس راشمه
داسې ښه وکښې او ښکې مه ځلوه
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړې

❀ ❀

مینه ترمنځه فاصلې ورکوي
چې دَ پسرلو په چم کښې ساه واخلمه
ستا دَ بدن وږمې مې ځان سره وړې

❀ ❀

ګټه په هر حال کښې هم ستا برخه ده
ټول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړې
چې ستا رابرېند بانه وسله غورځوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه د ژوند هره تیاره تمبوي
ستا د نظر مسکۍ مسکۍ پلوشې
ما ته په لار کښې اورګې پرتوي

✿ ✿

دلته د وینو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه د چامبېل ټوکوي

✿ ✿

تهٔ د ګلاب د ګل ښائست ستایه خو
ستا اننګې چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپېرلي درته په خپو پرېوځي

Scanned by CamScanner

ستا اواره زلفې چې تک ورکړي نو
ډک شي له زهرو نه وجود د هوا
بیا چې څوک ساه اخلي نو ساه ترې اوځي

❁ ❁

ډېر شرپسنده، چنګیالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مر دې شمه
خو زهٔ د دې کلي اوبهٔ نهٔ څکمه

❁ ❁

زهٔ بې ګناه چا سره جېړه نهٔ کوم
تا که لګه ببره کړې نهٔ وه
نو دا ګرېوان به دې شلېدلے نهٔ وے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوَله دې اوبهېږي

څه که اسمان درباندې اور وروي

خو ـ نخ پوهر به رانه پورې نکړې

❀ ❀

راپورته کېږه چې انګې ته اوځو

راځه باران دَ پشکال ورېږي

که موګرمکي دَ بدن ماتې شي

❀ ❀

ته خفه کېږه مه شيرينې زما

که دا ژورې په ما خولې ګکوي

دَ بدن وينه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره پېغلو دَ زړهٔ سر یمه زهٔ
که دَ یوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصویر نه به لمبې پورته شي

❁ ❁

چاسره وخت کوم دے چې مونږ اووینې
ټوله دنیا دَ ځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راته غاړه ووځه

❁ ❁

دَ اسمان ستورې راته غوږ کېنې وائي
په خپلو سترګو کښې ئې خال دے ځکه
زما په سینه لمن داغ لګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جينۍ نهٔ وه ليدې
زهٔ هم انسان يم اخر زړهٔ لرمه
خطا مې نهٔ وه که خطا شومه زهٔ

❀ ❀

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ پښتون کور کښې پيدا يمه زهٔ
دَ پېغلو ژوند برباد ولې نهٔ شم

❀ ❀

مينه مو نهٔ پرېږدي دَ شپې تياره کښې
که دَ اوبو په لاره کښې م ناست يم خو
راپسې ستورې او سپوږمۍ رازغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پلوشې د نظر
زړه به زرغون نه کړې د ژوند فصلونه
بیا به په دې للمه باران اونه شي

❁ ❁

ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړ بنو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا په سې مې لاړه چرته شم

❁ ❁

زما لباس په ما کښې تنګ خو نه دے
ژوند د نولي او د مارجنګ خو نه دے
کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کیتهس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَغالب شاعري هم لوستې ده
ستا دَ یوې خندا جواب نهٔ لري

❁ ❁

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست میرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
تر ښه روانې دي چینې دَ مینې

❁ ❁

دَ ائینې په مخ سرخي چرته وې
چې دا شفق شفق کلونه سپرې
دا پرې هم ستا دَ انګو سپورې دي

Scanned by CamScanner

ساده جینۍ ده وائي مه ویرېږه
ستا نه خوږه زیاته زړه وره یمه
په هسې ږې نه چې دا مې څه اووېیل

د پېغلتوب مستي دې ړوبه نه کړې
دا خو ښځي چا سره کېږي نه اولي
د سمندر اوبو ته ټوپ مه وهه

ماتې پېسې چې جېب کښې نه لرې نو
ځان داسې مخکښې مخکښې هم مه کوه
کنې نو لوټې به درله مات کړمه زه

ما پکښې عکس دَ لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه دَ ژوند ائینه
زهٔ چې بېدار شمه، ما خوب اولیده

❁ ❁

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اُ کمل ماله دَ هسپتال نرسه ده

❁ ❁

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې ډوب ئې کړې
ستورې دَ سیند تل کښې هم سترګې وهي

څهٔ ازمېښتونه ئې دَ ژوند دانيسي
کنی نو زړهٔ نه ئې لمبې پورته شي
مور چې دَ تې نه خپل ماشوم پرېکوي

❁ ❁

ستا دَ نظر مستۍ لا هو نه کړي، ما
زړهٔ کښې مې مينه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان يم زهٔ

❁ ❁

غاوره پېغله خپل غرور دوبه کړه
چې لېونې سپې خوله ورواچوله
اوس ئې په ګېډه کښې کوترې شوې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

سرهٔ لوپټه دې په ما مهٔ غوړوه
وېرېږم مانه چرته هېره نهٔ شې
زما نظر څه سېلاب غوندې دے

❁ ❁

ګڼ اخترونه شي چاپېره له ما
دَ صائمې دَ سترګو پرق چې وائي
روژه کښې سيّد الابرار شوے دے

❁ ❁

تهٔ په ماڼۍ کښې دَ جنت مېشته يې
دَ ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ
خپل ځان ته زړهٔ کښې فرښتې ښخوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته دَ کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرخېږه نهٔ شي
بیا چا په زمکه کښې غنم اوکرل

❁ ❁

راکوره مهٔ دا به احسان وي په ما
ادا کوي به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❁ ❁

بیا به زهٔ تا سره په سېل نهٔ اوځم
تا دَ ورېځ کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تمامه شپه ورېده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ورته کتے نشم، خو
میاندې که خیال د خپل ناموس ساتي نو
بیا دې زامنو له واده نه کوي

❀ ❀

زه د رومان یوه سندره یمه
زما د ژوند په هره لار الوځي
څرخکې، زانې، لوکړه، بلبلې

❀ ❀

ستا د انصاف شمله راټیټه مه شه
خو اوس په دې کښې به څوک څه اووائي
لېوانو مات کړل د هوسو بچورې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ ئې حقونه په سر سترګو منو
خو شي نهٔ سپارو طوفان ته دَ ژوند
څوک دَ هوسې په اوږو بارنهٔ اوړي

❁ ❁

ما چې پرې ټول عمرخيل ځان خوړلو
لګې ببره کړې چې ما اوويـنې
کوسې کښې تاؤ شي رانه ځې واړوي

❁ ❁

هغې به دې لاس کښې برکت رانشي
دَ پلار په ځې چې لګيدلې ئې تـهٔ
ياد ئې ساته څوک به دې ځې نهٔ کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر مې قلم نهٔ کړې منصف دَ وطن
دَ ګلو لختـه چې راغاړه وتـه
اوس مې په ساه ساه کښې وړمې دې د ګل

❀ ❀

تهٔ دَ هاتهي غوږ کښې اودهٔ ولې ئې
چې په لستوڼې کښې ماران ساتې نو
ځان به ستا په خود کښې اوبنګېږې

❀ ❀

چا ئې دَ زړهٔ درزاء لیدلې نهٔ ده
اُ شـازادګـۍ قرانګو ما یادوې
بډدې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بیا به هم تا ته دَ ژوند لارې نیسي
خپلو بچو سره شطرنج مهٔ کوه

❀ ❀

دومره په مینه مینه مهٔ راګوره
څوک نه ورانه ترینه سازه نهٔ شي
ښځې زما توره کښي زنګ نښته دے

❀ ❀

دَ بدمعاشانو ښار دے غږ مهٔ کوه
که کمزورې ښایم نو مړ به مې کړي
تورې مې څکه په چمبا ایښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعر چاپ کتابونه

۱) د رڼا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء

۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء

۳) ستړګو کښې خوب د ګودر پاتې نه شو ، پښتو شاعري ۱۹۹۶ء

روميے ايوارډ يافته چاچا کريم بخش ايوارډ ۱۹۹۶ء

۴) راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء

۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء

۶) کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء

۷) اوازونه او دايرې ، پښتو تنقيد ، ۲۰۰۱ء

۸) په ساحل د نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء

۹) ستا د خوانۍ تصوير په خوب اوده دے ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تيار

۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی۔ ایچ۔ ڈی مقالہ)

۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید

۳) هايکو او پښتنه هايکو ، تنقيد و تحقيق ۔

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library